

**EGYHÁZASKOZÁR-BIKALI
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

**2024. szeptember 2.
(módosítva: 2025. április 30.)**

EGYHÁZASKOZÁS

BIKAL

Mottó:

*"Az összefogás a kezdet, az együtt maradás előrelépés, a közös munka pedig siker."
(Henry Ford)*

Tartalom

1. BEVEZETŐ	5
1.1 A Pedagógiai program törvényi háttere.....	5
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	5
2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	5
2.2 Értékrendszerünk	6
2.3 Céljaink	6
2.4 Feladataink a megvalósulás érdekében:.....	6
2.5 A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	8
2.6 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	8
2.7 Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	9
2.7.1 Iskolánk egészségnevelési céljai	11
2.7.2 Az egészségnevelési programunk területei.....	11
2.7.3 Az egészségnevelés szinterei	13
2.8 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység	13
2.8.1 A közösségfejlesztéssel kapcsolatosan intézményünk az alábbi szervezeti hagyományokkal rendelkezik: 13	
2.9 Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	15
2.9.1 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	16
2.10 A kiemelt figyelmet igénylő tanulók.....	16
2.10.1 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	16
2.10.2 SNI tanulók integrált nevelése és oktatása	17
2.10.3 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek	18
2.10.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	19
2.10.5 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek, esélyteremtési program.....	20
2.10.6 Komplex Alapprogram a lemorzsodás megelőzése, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, a tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása céljából	23
2.11 Tanulói jogok az intézményi döntéshozatalban	30
2.12 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	31
2.12.1 Az iskola közösségeinek együttműködése	31
2.12.2 A szakmai munkaközösségek együttműködése	31
2.12.3 A szülői munkaközösség (SZM) és az iskola közösségeinek együttműködése.....	31
2.12.4 A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése	32
2.12.5 A szülők és a pedagógusok együttműködése	32
2.12.6 Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel	34

2.13	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	35
2.14	Tanulók felvétele, átvétele	37
2.15	Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	37
2.16	Fogyasztóvédelem.....	38
2.16.1	A fogyasztóvédelmi oktatás célja.....	38
2.17	Eszközök és felszerelések jegyzéke.....	38
3.	HELYI TANTERV.....	38
3.1	Az általános iskolai oktatás tartalmát és időkereteit meghatározó tantervi változat.....	38
3.2	A kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és választható tantárgyak és óraszámok (ÓRATERVEK) 39	
3.2.1	A választott kerettanterv megnevezése.....	39
3.3	Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei.....	41
3.4	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	42
3.4.1	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	42
3.4.2	Az 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	42
3.4.3	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	43
3.4.4	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	43
3.4.5	A hagyományos tanórai foglalkozások mellett projektekkel, témahetekkel, témnapokkal igyekszünk színesebbé tenni tanulóink számára az ismeretszerzést.	43
3.4.6	Az etika/hit- és erkölcsstan oktatása	43
3.4.7	A művészeti nevelés megvalósulásának szinterei iskolánkban:.....	44
3.5	A mindennapos testnevelés.....	44
3.5.1	A mindennapos testnevelés megvalósulása intézményünkben.....	44
3.6	A választható tantárgyak, foglalkozások, valamint ezek esetében a pedagógus választásának szabályai 45	
3.7	A tanulók tanulmányi munkájának az ellenőrzése és értékelése	45
3.7.1	A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon:.....	46
3.7.2	Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:.....	47
3.7.3	Az iskolai jutalmazás formái	49
3.7.4	Az iskolai fegyelmezések formái.....	50
3.8	A magasabb évfolyamba lépés szabályai.....	51
3.9	A tanórán kívüli felkészülés elvei	51
3.10	Csoportbontások, foglalkozások szervezése	52
3.11	A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése	52
3.12	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	52
3.13	Környezeti nevelési elvek	53

3.14	Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos, a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló feladatok	55
3.15	A kompetencia alapú oktatás fenntarthatósága.....	56
3.16	Az iskola élet- és munkarendje.....	56
4.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
4.1	A pedagógiai program érvényességi ideje.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
4.2	A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
4.3	A pedagógiai program módosítása.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
5.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
6.	TELJESSÉGI NYILATKOZAT	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

1. Bevezető

Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola feladata a tanköteles tanulók általános iskolai képzése. Ennek a feladatnak két feladatellátási helyen teszünk eleget, Egyházaskozáron található székhelyintézménnyel és a Bikali Tagintézménnyel.

1.1 A Pedagógiai program törvényi háttere

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény 5/2020. (01.31.) Kormány rendelete a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról 229/2012.(VIII.28.) Kormány rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 2012.évi CXXIV törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény módosításáról Az Emberi Erőforrások miniszterének 20/2012.(VIII:31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról! 51/2012.(XII.21.) A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. A mindenkori tanév rendjéről szóló minisztériumi rendelet.

2. Az iskola nevelési programja

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

„Küldetésnyilatkozat”

Intézményünk olyan nevelési-oktatási intézmény, amely széleskörű kínálattal várja tanulóit, hogy képességeiknek, személyiségüknek, érdeklődésüknek megfelelően fejlődjenek.

Közös munkánk legáltalánosabb célja az eredményes működés. Olyan nevelési-oktatási rendszer megteremtése, amely kielégíti a partneri igényeket. Pedagógiai törekvéseink középpontjában a gyermekek testi és lelki egészségének megóvása, személyiségük fejlesztése, érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes intézményi légkör biztosítása áll.

Intézményünk:

- nyitott a különböző adottságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkező gyerekek fogadására, felvállalva az integrált képzést, a HH/HHH tanulók fejlesztését és a tehetséggondozást,
- működésének minden területén a demokrácia, a humánus gondolkodás és magatartás értékeit igyekszik érvényesíteni,
- a toleranciát, a másság elfogadását alapvető értéknek tartja,
- a családokkal együttműködve törekszik a gyermekek komplex személyiségfejlesztésére, kialakítja az egészséges életmód alapvető szokásrendszerét, megvalósítja a testi- lelki egészség gondozását,
- az oktató-nevelő munka középpontjába az alkalmazásképes tudást állítja, mely megalapozza az élethosszig tartó tanulást, ezért befogadjuk, adaptáljuk, elterjesztjük a kompetencia alapú nevelés, oktatás új tartalmait, módszereit, eszközeit,
- képessé teszi tanulóit az informatikai eszközök és e-források önálló, célirányos használatára, megalapozva ezzel az önálló ismeretszerzést,
- a német nemzetiségi oktatás hagyományainak és eredményeinek megőrzését fontos feladatának tekinti,
- amennyiben lehetőség van a megszervezésre: a lovaglás, a jóga, a tánc, a sakk speciális tevékenysége révén fejleszti a tanulók mozgáskultúráját, értelmi képességeit és szociális kompetenciáit,
- építünk nemzeti és helyi kulturális örökségünkre, hagyományainkra.

2.2 Értékrendszerünk

Általános emberi értékek közvetítése a gyermekek felé.

Kulcsszavaink:

- humanizmus
- empátia, tolerancia
- jóság
- tisztelet
- egymás segítése
- elfogadás
- nyitottság
- igazságosság
- szeretet
- felelősség
- pontosság
- fegyelem, önfegyelem
- hazaszeretet
- szabadság
- egészség
- becsület
- tisztesség

Az alapvető erkölcsi, etikai, vallási, kulturális értékek a helyes énkép kialakításának nélkülözhetetlen eszközei.

2.3 Céljaink

„Jövőképünk”

Az iskolánkban, tagintézményünkben tanuló gyerekek és szülei megtalálják nálunk azokat a lehetőségeket, amelyek felkészítik tanulóinkat a boldog, sikeres felnőtt életre.

Szeretnénk, ha iskolánk a hegyháti térség településeinek meghatározó intézményévé válna.

Iskolánk innovatív, 21. századi iskola legyen:

- Az innovatív vezetői team a céloknak megfelelően, hatékonyan irányítja az intézményt.
- Tantestületünk folyamatosan képezi magát és egymásnak átadja a megszerzett tudást.
- Pedagógusaink ismerik és készségszinten használják a digitális eszközöket.
- Tanulóink a digitális eszközöket készségszinten, szakszerűen és kreatívan alkalmazzák.
- Virtuális tereinket rendszeresen használja intézményünk minden tanulója és dolgozója.
- A 4K (kreativitás és innováció, kritikai gondolkodás és problémamegoldás, kommunikáció, kollaboráció) alkalmazása beépül a mindennapi pedagógiai munkánkba.
- Élenjáró működésünk hatására fenntartói és partneri támogatás mellett bővítjük és korszerűsítjük az informatikai eszközállományunkat.

2.4 Feladataink a megvalósulás érdekében:

- támogatjuk a tanulói, szülői, nevelőtestületi igények megvalósulását a tárgyi és személyi feltételek függvényében,
- fejlesztjük a demokratikus közösségi magatartás formáit (Tudjanak élni jogaikkal, teljesítsék kötelességeiket!),
- hatékony együttnevelési környezet kialakításával, felzárkóztató munkával csökkentjük a szociokulturális hátrányokat,
- igyekszünk megkönnyíteni az óvoda-iskola, alsó-felső tagozat közti átmenetet,
- alkalmazzuk az inkluzív pedagógiai kultúra eszközeit, biztosítjuk feltételeit,
- egyéni fejlesztési terveket dolgozunk ki az SNI tanulók számára,
- a multikulturális tartalmakat beépítjük oktató-nevelő munkánkba,
- az iskola által elért eredményeket közzétesszük,

- részt veszünk a település közéleti feladatainak ellátásában, kulturális rendezvények lebonyolításában,
- jó kapcsolat kialakítására törekszünk a tankerület dolgozóival és iskoláival
- nyílt napok, belső továbbképzések, közös rendezvények szervezésével igyekszünk a szülőiskola közti kapcsolatot elmélyíteni,
- fontosnak tartjuk az iskola külső, belső rendjét, tisztaságát, esztétikáját,
- segítjük az egyéni tanulás módszereinek, az önellenőrzés formáinak elsajátítását,
- az önálló ismeretszerzéshez szükséges kulcskompetenciákat (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, digitális, életpálya építési) fejlesztjük az élethosszig tartó tanulás érdekében,
- hangsúlyt fektetünk a viselkedéskultúrára, a társas kapcsolatok helyes normáinak kialakítására,
- erősíteni kívánjuk az osztályközösségek, a napközis csoportok, a DÖK szerepét a személyiségformálásban – előtérbe helyezve a tanulói önállóságot
- hagyományaink ápolásával, újak teremtésével erősítjük az iskolához való tartozás érzését,
- igyekszünk megtalálni és továbbfejleszteni minden gyerekben saját értékeit,
- megismertetjük tanulóinkkal a velük szemben támasztott követelményeket, az értékelés módját,
- fejlesztjük erkölcsi és akaratit tulajdonságaikat,
- önfegyelmre, önismeretre neveljük őket,
- a tanórai munkáltatás formái közül előtérbe helyezzük a differenciálást, csoportmunkát,
- projekteket szervezünk,
- biztosítjuk a felzárkóztatás és tehetséggondozás tanórán kívüli szervezeti kereteit (korrepetálás, szakkör),
- megismertetjük és gyakoroltatjuk tanulóinkkal a tanulás hatékony módszereit,
- tudatosítjuk a nyelvismeret fontosságát, lehetőséget biztosítunk a német nyelven való megszólalásra
- tudatosítjuk az egészség és a környezetvédelem fontosságát,
- egészségnapokat szervezünk, bekapcsolódunk különböző egészségnevelési programokba,
- a mindennapos testnevelés keretein belül és a szabadidőben szervezett foglalkozásokon megszerettetjük a sportot, rendszeres testmozgásra ösztönözzük tanulóinkat,
- megismertetjük tanulóinkat a különböző információhordozókkal, azok használatával, jelentőségével (számítógép, könyvtár),
- növeljük az IKT eszközökkel támogatott tanórák számát, különösen az interaktív táblák használatát, interaktív feladatok szerkesztését
- iskolán kívüli tevékenységekkel (osztálykirándulás, kulturális program, tábor stb) kiegészítjük tanulóink ismereteit,
- a pedagógusok továbbképzésen való részvételükkel biztosítják folyamatos önművelődésüket, az új típusú tanári attitűd kialakítását.
- elősegítjük és a gyermekek körében szorgalmazzuk, hogy ismerjék meg és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket családjuk nem, de intézményünk biztosítani tud,
- a tanulószobai, a napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kínálunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez.
- tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.

Az iskolai alapcélok akkor teljesülnek, ha:

- a tanulók, nevelők és szülők jól érzik magukat az iskolában,
- az iskolában értelmes rend, fegyelem, demokrácia uralkodik,
- a tanulók az iskolával való jó együttműködésben, képességeiknek megfelelő eredményt produkálnak,
- a továbbtanulási mutatók jók,
- a kompetenciamérések eredményei eléri vagy megközelítik az országos átlagot,
- a nyelvtanulásban eljutnak olyan szintre, hogy a külföldiekkel való társas kapcsolatokban a nyelvet megértik és megértetik magukat,
- az IKT eszközök használatában megfelelő jártasságra tesznek szert
- tanulóink valamilyen területen sikert érnek el, vagy átlagon felüli teljesítményről adnak számot,
- a mindennapos testnevelés és a különböző sportfoglalkozásokon való részvétel eredményeként javul tanulóink edzettségi állapota, állóképessége, a NETFIT mérés eredményei javuló tendenciát mutatnak.

2.5 A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Az intézmény munkamegosztásban valósítja meg feladatait. Szervezeti és Működési Szabályzatában, Pedagógiai programjában, munkatervében megfogalmazza tennivalóit, azok megvalósításának eljárásait. Kiemelt figyelmet fordítunk az iskola, mint szervezet erőforrásainak feltárására (SWOT analízis, HR térkép) A korai iskolaelhagyással kapcsolatos konkrét esetek megoldásába bevonjuk a szükséges partnereket.

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk az alábbiakat:

- a tanulási kedvet felébresztő és fenntartó motivációt,
- tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzést, képességfejlesztést,
- kooperatív tanulásszervezést,
- egyénre szóló differenciált képességfejlesztést,
- életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazását,
- a verbális és vizuális információ hordozók együttes alkalmazását, különösen a HH/HHH tanulók esetében
- digitális eszközök, módszerek tanórai és tanórán kívüli alkalmazását,
- az ön és csoport értékelés alkalmazását a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében
- egyéni felzárkóztatást, korrepetálást, fejlesztés megszervezését. (félév és tanév zárás előtt kiemelten magas időtartamban)

ESZKÖZÖK / EVFOLYAM	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Témahét, témanap	X	X	X	X	X	X	X	X
osztálykirándulás	X	X	X	X	X	X	X	X
szakkörök	X	X	X	X	X	X	X	X
korrepetálások, fejlesztések	X	X	X	X	X	X	X	X
tehetséggondozás	X	X	X	X	X	X	X	X
pályaorientációs nap, továbbtanulási előkészítő	X	X	X	X	X	X	X	X
napközi Bikal	X	X	X	X				
tanulószoza Egyházaskozár					X	X	X	X
DSK, tömegsport úszás lehetőség szerint lovaglás lehetőség szerint	X	X	X	X	X	X	X	X
kézilabda			X	X	X	X	X	X
labdarúgás	X	X	X	X	X	X	X	X
gyógytestnevelés szükség szerint	X	X	X	X	X	X	X	X
logopédiai ellátás	X	X	X	X	X	X	X	X
iskolapszichológus	X	X	X	X	X	X	X	X
Diákönkormányzat DÖK napja	X	X	X	X	X	X	X	X
színházlátogatás lehetőség szerint	X	X	X	X	X	X	X	X
Határtalanul program							X	
Lázár Ervin Program	X	X	X	X	X	X	X	X

Afeladatok megszervezése az éves munkaterv alapján történik.

2.6 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskolában zajló minden pedagógiai tevékenység és folyamat célja a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus formálása.

Az alábbiakban az iskolánkban folyó nevelőmunka fő feladatait és súlypontjait rögzítjük.

➤ A tanulók erkölcsi nevelése

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása tanórákon, napköziben, sportversenyeken, önkiszolgálásban, ünnepélyeken a szerepek felelős elvállalásával történik. (személyes és társas kapcsolati kompetenciák)

➤ A tanulók értelmi nevelése

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra. (a tanulás kompetenciájának fejlesztése)

➤ A tanulók érzelmi nevelése

A tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. (A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái)

➤ A tanulók közösségi nevelése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Az együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével. (személyes és társas kapcsolati kompetenciák)
A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. (a kommunikációs kompetenciák)

➤ A tanulók esztétikai nevelése

Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, értékmegőrző magatartás kialakítása. Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben. (esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség)

➤ A tanulók akarati nevelése

Az önismeret kialakításával a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása. (A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái)

➤ A tanulók nemzeti nevelése

A haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése. A nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése. (A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái)

➤ A tanulók állampolgári nevelése

Az alapvető emberi, állampolgári és Európai Unió jogok és kötelességek megismertetése. Problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt. (állampolgári kompetencia)

➤ A tanulók munkára nevelése

A munka fontosságának tudatosítása. A munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása. (Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák)

➤ A tanulók egészséges életmódra nevelése

A testmozgás képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

➤ A tanulók környezeti nevelése

A természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése. Értékmegőrző és fejlesztő, környezettudatos magatartás kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása. (természettudományos kompetencia)

2.7 Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok Egészségnevelési program

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg, és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Vallja, hogy az iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola, az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket az egészséget meghatározó tényezők felügyeletére és ezáltal egészségük javítására. Igen összetett, hiszen az egyének képességeinek és jártasságainak erősítésére irányuló cselekvést foglal magában. Társadalmi, környezeti és gazdasági feltételek megváltoztatására irányulnak úgy, hogy az a köz és az egyén egészségére gyakorolt hatása kedvező legyen.

Feladatai:

- egészségfejlesztő környezet megteremtése,
- egészségfejlesztő közösségi tevékenység,
- egyéni képességek fejlesztése,
- szemléletváltoztatás.

Iskolánk egészségfejlesztésének legfontosabb feladata, hogy járuljon hozzá tanulóink egészséges életviteléhez, részesüljenek teljes testi-lelki, egészségi állapotukat fejlesztő tevékenységekben. Mindehhez szerezzenek ésszerű és felhasználható tudást. Az egészségfejlesztési program a pedagógus-gyermek-szülő részvételével kedvezően befolyásolja a gyermek egészségi állapotát, figyelembe véve annak életkori sajátosságait. Mindehhez arra van szükség, hogy tanulóink értsék az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát, alapozzák meg a szilárd szemléletet, amelyek konkrét tevékenységekben valósuljanak is meg.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti az iskolai közösség egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és egészséges környezetet biztosít az eredményes tanuláshoz,
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szolgálatokkal, szakemberekkel (iskolapszichológus, gyógytestnevelő) a szülőkkel annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen,
- egészséges környezet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival,
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak,
- olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók jólétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást,
- törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését,
- együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola, ahol mód nyílik arra, hogy az egészségesebb életvitel készségei, magatartásmintái kialakuljanak. Ezért iskolánk főszerepet vállal az egészségnevelésben, mert:

- az általános iskolák tanulói személyiségfejlődésük, az értékek elsajátítása szempontjából még olyan fejlődési periódusban vannak, amelynek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi élet kialakításában,
- az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel, mert egyrészt létezik egy nyíltan megfogalmazott tananyag, másrészt ezzel összefüggésben van egy „rejtett tanterv”, mely az iskolai mindennapok hozadéka,
- az iskola az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának folyamatában a szocializáció kitüntetett színtere,
- az iskola, mint társadalmi intézmény más társadalmi intézményekkel és szervekkel állandó kölcsönhatásban van, így egy egészségfejlesztési programhoz való csatlakozás hatást gyakorol az iskolának a szűkebb és tágabb környezetével való viszonyára, a környezet viselkedésére.

2.7.1 Iskolánk egészségnevelési céljai

Fontos, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezzenek a személyes és környezeti értelemben ésszerű, lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó egészséges életvitelhez. Ehhez szükséges, hogy értsék az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát. Az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, és konkrét tevékenységekben valósuljanak meg.

Ehhez szükséges:

- az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- a betegség megelőzése,
- szervezetük működésének megismerése,
- a tanulók testén bekövetkező változások felismerése,
- a tanulóknak az egészségüket károsító tényezők és azok veszélyeinek ismerete,
- a káros, szenvedélybetegségeket okozó szerek elutasításának képessége,
- tudatos döntéshozatal képessége,
- az egészséges és tiszta környezet iránti igény kialakítása,
- egészséges táplálkozás fontossága,
- a mindennapos mozgás fontosságának ismerete,
- az egészséges testtartás ismerete,
- pozitív személyi és szociális kapcsolatok kiépítése,
- helyes viselkedés és szokás kialakítása.

Feladataink:

- az egészséges életmódra nevelés jelenjen meg az iskolai élet minden területén,
- biztosítsunk diákjainknak feltételeket az egészséges fejlődéshez,
- nyújtsunk ismereteket az egészség megvédésére és visszaszerzésére,
- alapvető emberi értékeink közé tartozzon az egészség – nyújtsunk magatartási alternatívákat,
- mutassunk mindenkor helyes példát,
- alakítsuk ki tanulóink életében a helyes szokásokat,
- tartassuk be az egészségvédő magatartás szabályait,
- nyújtsunk segítséget az egészséges életmód kialakításában,
- az iskola napirendjébe építsük be az egészséges életmóddal kapcsolatos tevékenységrendszereket: napirend, mozgás, szabadidő hasznos eltöltése.

Kiemelt kompetencia területek

Szociális és életviteli kompetencia

- a saját egészséges életvitel meghatározó szerepének megértése,
- testi, lelki egészség,
- egészségünk védelme, ennek szerepe a társadalomban,
- szervezetünk számára káros anyagok, szerek elutasítása,
- alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása.

- Természettudományos kompetencia
- az ember és a rajta kívüli természet között lejátszódó kapcsolatok megértése, előrejelzése,
- attitűdök kialakítása, amely fenntartja a folyamatos érdeklődést – folyamatos motiváció,
- eligazodás a hétköznapi élet problémáiban.

2.7.2 Az egészségnevelési programunk területei

Egészséges táplálkozás:

- egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása,
- kulturált étkezési szokások és rendjének kialakítása,
- intézményünk háromszori étkezés biztosít a gyerekeknek a normák figyelembevételével,
- az eltérő táplálkozást igénylő diákok (liszt-és tejérzékenység) étkezését biztosítása,
- egészséges élelmiszerek fogyasztásának előtérbe helyezése.

Személyi higiéné kialakítása:

- mindennapos tisztálkodás és fogápolás igényének kialakítása, helyes technikák elsajátítása,
- időjárásnak megfelelő öltözködési szokások kialakítása,
- fertőző betegségek ismerete, megelőzése,
- káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése,
- folyamatos orvosi vizsgálatokat biztosítunk tanulóinknak: fogorvosi szűrés, iskolaorvosi ellátás, védőnői szolgálat.

Mentálhigiéné:

- nyugodt, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása,
- a HH/HHH, SNI és veszélyeztetett gyerekek folyamatos figyelemmel kísérése, segítségnyújtás megszervezése a gyermekvédelmi felelőssel és iskolapszichológussal,
- személyre szabott fejlesztés, megsegítés,
- személyes példamutatás,
- szabadidő helyes és egészséges eltöltése.

Családi életre nevelés:

- harmonikus emberi kapcsolatok kialakítása és fenntartása,
- törekszünk a helyes családmodell iránti igény kialakítására,
- kiemelt terület a szexuális életre nevelés, a nemiség emberi életben betöltött szerepe, családtervezés fontossága.
- Az egészségnevelési programot segítő szakemberek: iskolaorvos, védőnő.
- Az iskola-egészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.
- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, dokumentálása, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak.
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével és az iskolai védőnővel egyeztetve.
- Egészségnevelésben való részvétel, felvilágosító előadás, prezentáció tartása éves ütemterv szerint.

Fogorvos

Évente egy alkalommal végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban. Ha szükséges, visszarendeli a gyerekeket kezelésre vagy fogszabályzásra küldi őket.

Szociális Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálat

Kapcsolatot tart a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekekkel és családjaikkal, valamint az őket tanító pedagógusaikkal. A felmerülő és bejelentett problémákkal foglalkozik.

Iskolapszichológus – lehetőség szerint

Szakmai ismeretei révén, olyan területeken adhat folyamatos segítséget a diákoknak, tanároknak, hozzá forduló szülőknek, amelyek felismerése, problémakezelése speciális szakmai felkészültséget követel, és amivel az iskola pedagógusai többnyire nem rendelkeznek. A pszichológiai tanácsadáson túl, osztályfőnöki órák és társadalomismereti foglalkozások, kommunikációs- és önismereti tréningek tartásával teheti szakmailag igényesebbé és színesebbé az egészségfejlesztési munkát.

Gyógytestnevelő – lehetőség szerint

A gyógytestnevelés a testnevelés alternatív formája. Reprezentatív orvosi vizsgálatok már nagyon sokszor igazolták, hogy a tanulók mintegy 30%-a nem terhelhető azonos módon a társaikkal, számukra szükséges a gyógytestnevelés keretében való szakellátás. Ha a problémák korán diagnosztizálva vannak, a gyógytestnevelés betegségmegelőző funkciót lát el.

Iskolánkban a gyógytestnevelő az iskolaorvossal, osztályfőnökökkel és a testnevelőkkel együttműködik, heti rendszerességgel tornáztatja a tartásproblémával, lúdtalppal, gerincproblémával és túlsúllyal küzdő gyerekeket.

Kapcsolattartás a szülőkkel

A családok nagyobb része egyre kevésbé él rendezett anyagi körülmények között. Sok a csonka család, és egyre több az elfoglalt szülők által nevelt gyerekek száma. Törekszünk arra, hogy nyitottan, a szülők megaláztatására a családi nevelést kiegészítve neveljük, fejlesztjük a gyerekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk a szülőknek ahhoz, hogy ismereteket szerezzenek egyes témákban gyermekeik neveléséhez (előadások), valamint olyan iskolai programokat szervezünk, amelybe a szülőket aktívan bevonjuk. Egyéni problémáikat pedig a szülői értekezleteken és fogadó órákon tárhatják a pedagógusok elé.

2.7.3 Az egészségnevelés szinterei

Alsó tagozat

Az alsó tagozaton szinte minden tantárgy hordozza az egészséges életre nevelés lehetőségeit. Pedagógusaink kihasználva ezeket végzik oktató-nevelő munkájukat.

Ajánlott témák:

- egészséges táplálkozás,
- egészséges élelmiszerek,
- időjárásnak megfelelő öltözködés,
- alapvető higiéné (mindennapos tisztálkodás, fogmosás)
- közlekedési ismeretek,
- egészség-betegség összefüggése,
- test részeinek megismerése,
- betegséget jelző tünetek,
- mindennapos testnevelés,
- elsősegélynyújtás.

Felső tagozat

A természettudomány, biológia, földrajz, testnevelés, technika és osztályfőnöki tantárgyak keretein belül valósul meg az ismeretek átadása, valamint a készség-és képességfejlesztés.

Ajánlott témák:

- egészséges táplálkozás témái,
- szenvedélybetegségekkel foglalkozó témák,
- szexuális felvilágosítás – családtervezés, fogamzásgátlás, AIDS prevenció,
- személyi és környezeti higiéné,
- környezeti ártalmak – környezetszennyezés, hulladékkezelés,
- személyes biztonság – közlekedési ismeretek,
- mindennapos testnevelés,
- elsősegélynyújtás.

2.8 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskolai közösségek kialakítását a nevelőmunkánk keretének tekintjük, amely elősegíti a tanulók együttélését, lehetőséget biztosít alapvető erkölcsi szokások gyakorlására, kialakítására, közvetlenül felkészít a társadalmi beilleszkedésre. Elsődleges iskolai közösségnek az osztályokat tekintjük, de a közösségfejlesztés egyes elemeit egyéb –hosszabb-rövidebb ideig együttlévő- csoportoktól is elvárjuk. A tanulói csoportok és közösségek alakulása a méltányosság és az eredményesség szempontjainak figyelembevételével zajlik, az együttműködések meleg, elfogadó légkörben történnek.

2.8.1 A közösségfejlesztéssel kapcsolatosan intézményünk az alábbi szervezeti hagyományokkal rendelkezik:

Tanulóközösség (szervezete)

A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Élén a DÖK gyerek- és

pedagógus vezetője áll. Irányító szerve a diáktanács, amely az osztályok (5-8.) diákképviselőiből áll. A DÖK saját maga által összeállított program alapján működik. Feladata a tanulók érdekeinek védelme is. A DÖK a tanulók társadalmi aktivitásának egyik formája, elválaszthatatlan a közösség fejlődésétől, fejlesztésétől.

A következő tevékenységi formákban segíti a tanulók közösségfejlődését:

- Autonóm, véleménynyilvánításra és a vélemények elfogadására képes személyiséggé válás folyamatában
- Nyitottság a különböző szokások, életmódok, vallások iránt
- A kialakított, hagyományokra épülő közösségépítő tevékenységek fejlesztése
- Régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése
- Diáknapi teljeskörű megszervezése

Olyan közösség kialakítása, fejlesztése a cél, amely büszke saját sikereire, értékeire, más közösségtől megkülönböztető tulajdonságaira.

Osztályközösségek

- Az osztályok a közös cél, a feladat és a megbízott, ill. választott felelősi rendszer alapján működnek.
- Vezetőik az osztályfőnökök, akik a közösséget a Pedagógiai program, házirend figyelembevételével irányítják. Tudatosan törekednek arra, hogy:
- megteremtsék a rábízott tanulók közösséggé szerveződésének feltételeit,
- a közösen meghatározott normarendszerek alapul szolgáljanak a viselkedésformák kialakításában és megtartásában,
- gyakori együttlétekkel (tanóra, tanórán kívüli foglalkozás, kirándulás, szórakozás stb.) kialakítsák és fenntartsák a közösséghez tartozás érzését,
- tolerancia, a másság elfogadása, együttműködés jellemezze a közösséget.

Napközis/ tanulószobai csoportok

A napközis nevelőmunka célja és feladatai iskoláinkban:

- gyermekbarát környezet kialakítása
- sokszínű programkínálat, a szabadidő aktív eltöltése,
- komplex személyiségfejlesztés,
- a tanulók képesség kibontakoztató fejlesztése,
- önismeret, önértékelési képesség fejlesztése,
- érzelmi nevelés,
- közösségépítés,
- egészséges és kulturált életmód,
- játékos testmozgás (tömegsport),
- hagyományápolás,
- könyvtárhasználat.

Kisebb közösségek

Az intézményünkben folyó tevékenységek lehetővé teszik kisebb közösségek kialakulását. (sport, művészeti csoport, vetélkedő csoportok) Patronáló rendszert építünk ki és működtetünk az alsó és felső tagozat között. (pl. évnyitó műsor az 1. és 5. évfolyam részvételével). Eszközöknek tekintjük ehhez a kialakított közös érdekeket, célokat, tevékenységeket, sikereket, esetenként még a kudarokat is. Joggal várjuk, hogy a maradandó élményeken túl az összetartó erő is növekedjen.

Közösségeinket megfelelően kialakultnak tekintjük, ha:

- normarendszerük szinkronban van az iskolai élet alapszabályaival,
- a normarendszer elemeinek betartása általános az osztályban vagy csoporton belül.

Közösségfejlesztésünk eredményes, ha:

- a tanuló nem kötelező iskolai időben is szívesen van társaival,
- örömmel jön iskolába,
- általános iskolai tanulmányai befejezése után alkalmanként visszatér

Iskolai rendezvények

A rendezvények iskoláink egész életét átfogják, a személyiségformálás eszközei. Nyilvánosság előtt zajlanak, ezért ezek az iskoláról alkotott jó vélemény, az iskola jó hírnevének letéteményesei. Ezért e tevékenységek az iskola oktató-nevelő munkájának szerves részét alkotják.

Ünnepélyek, megemlékezések

- tanévnyitó
- október 6.
- október 23.
- karácsony
- február 25.
- március 15.
- április 16.
- anyák napja
- június 4.
- tanévzáró, ballagás

Az ünnepélyek megszervezését, a felelősöket az iskolánk éves munkaterve tartalmazza.

Egyéb iskolai rendezvények:

- Magyar diáksport napja
- Márton napi lampionos felvonulás
- Mikulás
- Karácsonyi ünnepkör
- Farsang
- Nőnap kiadvány a környező településeken
- Nyuszi futás
- Német országismereti verseny
- Költészet napja – Wágner Antal szavalóverseny
- Anyák napja
- Címea kupa
- kirándulások
- DÖK nap
- színházlátogatás
- osztályszintű teadélutánok
- tábor szervezése
- Határtalanul program

2.9 Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó, javító, különbözeti vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete reggel, órák közti szünetekben és ebédeléskor,
- osztálykirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek, folyosók rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

- a leendő elsős tanítók óvodai látogatása a második félévtől havi rendszerességgel

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

2.9.1 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákképviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, családot látogat
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki közösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

2.10 A kiemelt figyelmet igénylő tanulók

2.10.1 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséget a Pedagógiai Szakszolgálat állapítja meg alapos vizsgálat után. A tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a szakszolgálat szakvéleménye alapján a folyamatos fejlesztés, korrepetálás.

Elengedhetetlen a tanulók személyiségének, családi hátterének megismerése, melyhez segítséget nyújt a gyermekvédelmi felelős és a védőnő. A problémák okainak feltárásához szakemberek (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, orvos) segítségére is szükség lehet.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel összefüggésben, intézményünkben az alábbi feladatokat tartjuk elsődlegeseknek:

- A viselkedési zavarok hátterében húzódó okok feltárása, elemzése (szociometriai felmérés, szűrés).
- Kapcsolatteremtés a szülőkkel, gyermekvédelmi felelőssel, pszichológussal, Gyermekjóléti Szolgálattal.
- A helyes viselkedési minták kiválasztásának segítése a magatartási problémával küzdő tanulóknál.
- Az átmenetek segítése (óvoda - iskola, alsó-felső),
- Az osztályok ösztönzése a Házirenden alapuló saját magatartási szabályainak elkészítésére, azok betartására.
- Az erkölcsi értékek átadásában a tanár személyisége példaértékű legyen.
- Újszerű eszközökkel és módszerekkel is fejlesszük tanítványaink tanulási képességeit, pozitív gondolkodását, alkalmazkodó-, konfliktuskezelő készségét, az érzelmek irányításának képességét.
- A közösségfejlesztéssel összhangban külön figyelmet fordítunk a jó emberi kapcsolatokra, az elfogadásra, a tolerancia gyakorlására

- Közös programok alkalmával, testreszabott, egyéni feladatok nyújtásával sikerélményhez juthatnak tanulóink. A pozitív élmények beépülnek a személyiségbe, ezáltal enyhíthetik a zavarokat.
- A meglévő jó képességek kibontakoztatása (pl. egyéni bánásmóddal, szeretetteljes következetességgel)
- Differenciált bánásmódot biztosítunk a tanulás és az iskolai élet minden területén, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.

2.10.2 SNI tanulók integrált nevelése és oktatása

Iskolánk - szakmai alapdokumentuma alapján - ellátja az SNI tanulók integrált nevelését-oktatását.

Számukra a Köznevelési törvény biztosítja a különleges gondoskodáshoz, a rehabilitációs célú foglalkozáshoz való jogot, mely a tanulót fogadó intézmény számára kötelezettséget jelent. (2011. CXCV. tv. 4.§-5.§-10.§-14.§-20.§-47§)

Bármilyen problémával is küzd az intézményben nevelt tanuló kiemelt fontosságú a tanuló-tanuló, tanuló-pedagógus, pedagógus-szülő közötti kooperáció és kommunikáció, valamint a pedagógus megváltozott szerepe. Az integráló pedagógusnak új készségeket kell elsajátítania ahhoz, hogy mediátorként tudjon közreműködni az „ép” és a sajátos nevelési igényű gyerekek, illetve szüleik párbeszédében.

A fejlesztés alapelvei, feladatok

A NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján.

Alapelvek:

- A NAT-ban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulóira is érvényesek.
- Érvényesíteni kell azonban a számonkérés és értékelés differenciálását.
- A szakértői bizottság javaslata alapján - indokolt esetben - egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól a tanulót mentesíteni lehet.
- A tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv szerint történik.
- Gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő közreműködése szükséges a tanulók sajátos nevelési igényének kielégítésére.

Feladatok:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- a kudarcűrő képesség növelése
- az önállóságra nevelés

A fejlesztés folyamata:

- Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig team munkában történik. Az integrált nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes. (gyógypedagógusok, az intézmény pedagógusai, pszichológusok)
- Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása is közösen készül. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt. A rehabilitációs óra megtartása gyógypedagógusi kompetencia, az egyéni fejlődési lap vezetése az ő feladata.
- A folyamatos egyéni fejlesztést a tanulóval közvetlenül foglalkozó pedagógusok korrepetálással, differenciált órai feladatokkal, egyéni számonkéréssel segítik.
- A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

A rehabilitációs órák számát általában a szakértői vélemény alapján határozzuk meg, illetve a 20/2012. EMMI rendeletben (138.§) megfogalmazottak az irányadóak.

Személyi feltételek

- gyógypedagógus
- fejlesztő pedagógus
- orvos
- gyógytestnevelő
- logopédus
- pszichológus

Tárgyi feltételek

- fejlesztő szobák
- fejlesztő és terápiás eszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- számítógép, számítógépes programok
- szakkönyvek, szakfolyóiratok

2.10.3 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánk az alapkészségek biztos elsajátítása, az általános iskolai tanulók alap- és általános műveltségének biztosítása mellett fontos feladatának tartja a tehetséggondozást. Hisszük, hogy minden gyerek tehetséges valamiben. A mi feladatunk felismerni és támogatni ezt. Igyekszünk minél több olyan lehetőséget teremteni tanulóink számára, mely érdeklődésüket felkeltheti, igényeiket az adott feltételek között kielégítheti.

- A tanórák differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozásai alkalmával lehetőség nyílik az egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására.
- A szaktárgyi tanulmányok terén ezt külön feladatok: gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása, szakkörök, házi-, területi-, és országos tantárgyi versenyek biztosítják.
- A jó tanulmányi eredményeket elérő diákjaink mellett támogatjuk az eredményesen sportoló, vagy kiváló közösségi munkát végzőket is.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák területén:
Egyéni tervekészítés, megmértetés, kockázat felvállalása (versenyek).
- Digitális kompetenciák területén:
Önálló információkeresés interneten (előadások készítése, újságszerkesztés).
- Személyes és társas kapcsolati kompetenciák területén:
Közjó iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktus megoldási készség.
- A tanulás kompetenciái területén:
Saját tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége.

Feladataink, tevékenységeink a kompetenciaterületek fejlesztése érdekében:

- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben,
- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építkező jellegű legyen,
- hatékony kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása,
- a versenyzés etikájának megtanítása,
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, együttérző, támogató szerepköre,
- önálló kiselőadások szakórákon, szakkörökön,
- formatív értékelés,
- differenciált feladatok adása,
- csoportfoglalkozások szervezése, amelyek az adott témakörben való jártasság szerint átjárhatók,
- a tanterem átalakításának lehetőségei,
- a házi feladatok differenciálása.

A könyvtári tevékenység fontos színtérként szolgál:

- könyvkölcsönzés szabad érdeklődés alapján délutánonként, kutatómunkák

- internet-használat kutatómunkához, iskolaújság készítéséhez. (digitális kompetencia)

Arra törekszünk, hogy a személyiség formálásban a kötelező tanórákon kialakított használható tudás alapjait a tanórán kívüli tevékenységek rendszere megfelelő arányban, változatos formában egészítse ki.

A tehetséggondozás sikeres megvalósításának feltétele, hogy az iskola meg tudja teremteni ezeket a szervezeti formákat is.

Kínálatunk az igények és lehetőségek alapján, az éves munkaterv szerint:

- felvételi előkészítők
- szakkörök
- angol nyelv tanulása
- számítógépek széleskörű használata
- táncoktatás
- DSK
- kiállítások, pályázatok, bemutatók
- tanulmányi, kulturális és sportversenyek

Vállaljuk, hogy rendszeresen megrendezzük az alábbi, saját szervezésű versenyeket:

- vers-és prózamondó verseny
- sport versenyek: atlétika, labdarúgás, floorball, sakk
- területi országismereti verseny
- Curie Környezetvédelmi Verseny területi döntője

Mindezekon kívül a munkaközösségek döntése alapján részt veszünk egyéb (levelező, országos, területi) versenyeken is, ill. hozzájárulunk ilyenek szervezéséhez.

Bolyai csapatverseny, Mozaik tanulmányi verseny, Nyelvész verseny, Dombó Pál verseny, Maratoni Mindentudó, Vigyázz! Kész! Pénz!, Katasztrófavédelmi verseny, Hevessy kémia verseny, Bendegúz verseny, Janus verseny, Leőwey verseny, Benedek Elek mesemondó verseny, Tudásbajnokság, SNI tanulók számára szervezett versenyek, Kölyökatlétika, MDSZ által szervezett versenyek, Mikulás kupák, Floorball kupa, Kézilabda verseny, Kisközösségek alternatív labdarúgó tornája, Fradi SuLiga, Sakk Diákolimpia, Kisiskolák sportversenyei

2.10.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcok okai igen szerteágazóak lehetnek. Következménye pedig a tanuló jelentős lemaradása. Legfontosabb feladatunk az okok feltárása, mely nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztést végző pedagógusok feladata, hanem mindnyájunk felelőssége.

Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületünk tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató szervezetfejlesztésben való személyes elköteleződésének növelésére.

A fejlesztést, felzárkóztatást segítő feltáró munka területei:

- A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a prevenció elve érvényesüljön. Így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar.(írás, olvasás tanulás időszakának sikertelensége)
- A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.
- A problémák korai feltárása érdekében tanítóink minden év decemberéig elvégzik a DIFER felmérést az érintett elsős tanulóinkkal.
- Igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság diagnosztizáló és javaslattevő tevékenységét.
- Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök eszmegbeszélés keretében „átadják” felső tagozatos kollégáiknak a gyermekeket, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket.
- A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, meggyőzésük a vizsgálatok szükségességéről.

A felzárkóztatás alapja:

- a bizalom és az önbizalom erősítése,
- személyre szabott feladatok, megfelelő szintű követelmények,

- a fokozatosság elvének érvényesítése.

A kudarccok, a nehézségek enyhítése érdekében:

- tanórai differenciálást végzünk, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- logopédus, gyógypedagógus, pszichológus segítségét vesszük igénybe,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrekción, korrepetálás,
- logopédusunk, gyógypedagógusunk, fejlesztőpedagógusunk tanítóinkkal és szaktanárainkkal rendszeresen megbeszéljük az aktuális problémákat, kölcsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről, tanácsaikkal segítik a szülőket,
- segítséget nyújtunk az önálló tanulási szokások, tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika)
- tanuló párokat alakítunk ki,
- megismertetjük és gyakoroltatjuk a helyes tanulási technikákat (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- változatos tanulásszervezést alkalmazunk (kooperatív technikák)
- biztató dicsérettel erősítjük a tanulási motivációt,
- építünk a közösség nevelő hatására (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé),
- a kötelező tanítási órákon kívüli is lehetőséget adunk a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szakkör, sport, kirándulás stb.)
- SNI tanulóink számára egyéni és csoportos fejlesztést biztosítunk.

A bukásmentességre törekszünk, gyenge tanulóinkat igyekszünk a minimum szintre eljuttatni. Ennek érdekében:

- használjuk a korai iskolaelhagyási jelzőrendszert,
- kéthetente megbeszélést tartunk az igazgató, gyermekvédelmi felelős, családsegítő, pszichológus, szociális munkás részvételével.

2.10.5 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek, esélyteremtési program

Esélyteremtési program

Jogsabályi háttér

- 402/2023. (VIII.30) kormányrendelet
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A 402/2023. (VIII.30) kormányrendelet (a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról) alapján Egyházaskozár község felzárkózó település.

Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola esélyteremtési programja a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról) alapján, annak szellemében készült.

Bevezetés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyteremtését, a hátrányok ellensúlyozását szolgálja e program, melynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Alapelv az oktatás méltányosságának erősítése és a tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység, a tanulói közösségfejlesztés, a család bevonása és támogatása, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztés és módszertani megújulás révén.

A program célja az iskolánkba járó hátrányos helyzetű tanulók:

- szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányait ellensúlyozza
- közösségi eseményeken való részvételét biztosítsa
- egyéni képességeit, tehetségét kibontakoztathassa
- egyéni fejlődését megsegítse
- továbbtanulási esélyeit kiegyenlíthesse
- iskolai sikerességét, beilleszkedését segítse, erősítse
- tantárgyi megsegítése
- lemorzsolódás csökkentése
- korszerű módszerek alkalmazása
- tanulói közösségek fejlesztése
- iskolai szakkörökön való részvétele
- egészségfejlesztése
- család bevonása, szorosabb együttműködés

A gyerekek szüleinek bevonása a különböző programokba (aktív szervezés és részvétel) nagyban segíti a hátránykompenzációt, erősíti az iskola és a programban résztvevők szüleinek kapcsolatát. Ezen programokon felül a háromhavonta elkészített értékelés megbeszélése is a szülőkkel együtt történik.

A cél elérése érdekében végzendő feladatok:

- személyiségfejlesztés
- közösségfejlesztés
- szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek szervezése
- tanulók egyéni képességeinek fejlesztése, felzárkóztatása, felvételi előkészítő szervezése
- tanulási képességek fejlesztése
- kreatív tevékenységre épülő foglalkozás, kooperatív tanulásszervezés
- teljesítmény rendszeres értékelése
- tanulási motiváció fenntartása
- tantárgyi korrepetálás
- szakkörökbe való bevonás
- közösségi programokon, témaheteken való részvétel
- családlátogatás, család bevonása
- negyedévente egyéni fejlesztési terv, fejlesztő értékelés készítése

Az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok feladata a pedagógiai rendszernek megfelelő tevékenységek megvalósítása, így a hátrányos helyzetű tanulókra háromhavonta egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő kompetenciafejlesztés, az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés, az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon, a tanulói teljesítmény értékelése, értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel, mentori, tutori tevékenységek ellátása, a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás. Az érintett pedagógusok folyamatos módszertani megújulása szükséges a feladatok szakszerű elvégzéséhez.

A háromhavi értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

A feladatvégzéshez szükséges eszközrendszer:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- drámapedagógia, játékpedagógia
- kreatív tevékenységre épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek
- a tanulmányi előrehaladást segítő programok
- iskolai programok pl. DÖK-nap, sportnap
- iskolán kívüli programok pl. falunap, gyereknap, tábor
- kulturális programok pl. osztálykirándulás, LEP-program, múzeumlátogatás
- védőnői előadások pl. függőséget okozó szerek

Az egyházaskozári telephelyen 2021-ben bevezetett új (lemorzsolódás csökkentésére létrehozott) eljárásrend értelmében minden tanuló minden tantárgyból félévenként legalább egy érdemjegyet kap reformpedagógiai módszerrel megtartott tanórán. Jó gyakorlatunk leginkább a csoportmunkában végzett (szakértői mozaik, gondolatértékes tananyagfeldolgozás) tevékenységek értékelését foglalja magában. Kíváncsi vagyok, hogy az érintett tanulók értékelésében központi szerepet kapjanak az érintett reformpedagógiai módszerek. Korszerű módszereink közé tartozik pl. IKT-eszközökön való munkavégzés, differenciálás, kooperatív technikák, élménypedagógia. A hátrányok enyhítésének alappillérei közé tartoznak a fejlesztő foglalkozások is.

Együttműködések - partneri kapcsolatok

- szülői házzal
- védőnővel, iskolaorvossal
- gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- szakszolgálattal
- települési önkormányzatokkal
- német nemzetiségi önkormányzatokkal
- civil szervezetekkel
- Pécsi Oktatási Központtal

Elvárt eredmények:

- az iskola képes a különböző háttérrel és eltérő fejlettséggel rendelkező tanulók együttnevelésére
- a tanuló személyiségének minél teljesebb kibontakoztatása és pozitív fejlődésének elősegítése
- közösségi eseményeken való aktív részvétel
- hiányzások csökkentése, igazolatlanmentes hiányzás
- tanulmányi átlag megtartása, javítása
- lemorzsolódás csökkentése
- versenyeken való szereplés
- egészségtudatos életmódra nevelés
- továbbtanulás elősegítése

Kimeneti kívánalmak

Kívánalom, hogy a programból távozó 8. osztályos tanulók mindvégig azt tapasztalják, hogy a program által a nevelési-oktatási intézményben folyó pedagógiai munka által elérhető testi-lelki egészségfejlesztés megvalósult. A program elősegítette a kiegyensúlyozott lelki fejlődést, támogatta a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítette és megoldási stratégiákat kínált a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentette a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakorolt a személyiségfejlődésre. Biztos, stabil tudással és képességekkel, készségekkel felruházva hagyják el iskolánkat.

2.10.6 Komplex Alaprogram a lemorzsodás megelőzése, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, a tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása céljából

Komplex Alaprogram

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsodás megelőzése, a tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve járuljon hozzá a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), aminek segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alaprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét. A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alaprogram

- Egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- Alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- Különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alaprogram jelszava: *Tanulni élmény!*, amely magával hozza az élményalapú tanulást. A program eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Fejlesztési feladatok

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálja.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájuk kialakításában és megvalósításában.
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár–diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük pozitív énképét, erősítjük belső kontrollos beállítódását, fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én”-erős, jó komfortérzésű fiatalokat!
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

Kiemelt fejlesztési feladatok

- énkép, önismeret,
- hon- és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése az oktatás minden színterén az oktatásnak.

További feladatok

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel a tanuló egyéni igényeihez igazítjuk a tanulást.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal, illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

A Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési-oktatási program – KAK
- Tanítási stratégia – DFHT
- Alprogrami koncepciók
  - Digitális alapú – DA
  - Életgyakorlat alapú – ÉA
  - Logikai alapú – LA
  - Művészet alapú – MA
  - Testmozgás alapú – TA
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói-tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia- és kreativitásfejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztársa.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási-tanítási folyamatokat.
- A pozitív motiváció eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

A tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás-tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ában a DFHT-t (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezen kívül a tanórák 80%-ában a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok

Motiváló módszerek

- páros munka
- csoportmunka
- egyéni képességekhez mért feladatok
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projektmódszer
- szituációs játékok
- digitális eszközök használata

A Komplex Alapprogram alprogramjai

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

Testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra,
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben,
- szabadidős mozgástevékenységek.

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereshetantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve. Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgásalapú támogatása iskolai környezetben.

Életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat-alapú koncepció figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértzezi fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.

Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten – a rendszerszemléletnek megfelelően – kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés,
- környezettudatosság (fenntarthatóság),
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek),
- életút-támogató pályaorientáció,
- család, párválasztás,
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

Művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén.
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása.
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között.
- Tanulásfejlesztés a művészetek révén.
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevőközpontú gyakorlatokon keresztül.
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztntantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészetalapú támogatása iskolai környezetben.

Logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket fel tudnak használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma:

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében
- Játékalapú megközelítések
- Térselejtés, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes-játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések
- Kártyajátékok – Lapot kérünk!, Logiccards, Set stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

Digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresszternterri, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúráváltását segítjük elő olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IKT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár”-habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása során a technológia segítségét is igénybe veszik.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulásmódszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT-alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A Komplex órákban a tantárgyi és az alprogrami tartalmak ötvöződése jelenik meg a DFHT módszertanára építve.

A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat a tantárgyi tartalmat dúsító Komplex órák erősítik, amelyek a tudástartalom (a tananyag keresztntantervi része) kb. 10-30%-át hordozzák. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldó gondolkodás, a kockázatelemzés, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megvalósítható.

A Komplex órák a kötelező tanórai keretekben a közismereti tárgyak tanításakor jelennek meg. A Komplex órák egyrészt a tantárgyakhoz, másrészt az alprogrami tartalmakhoz kapcsolódnak.

A nevelőtestület döntése szerint a Komplex órák 10%-ban szerveződnek a tanulási-tanítási folyamatban (pl. ha a tantárgy heti óraszám 1, éves óraszám 36, akkor a komplex órák száma éves szinten ezen tantárgy esetében 4 óra).

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne,
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához,
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám).

Ráhangelődés

A Ráhangelődés biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alaprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikációt.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő: üdvözlés, beszélgetés, közös tevékenység/játék, zárás.

A nevelőtestület döntése szerint iskolánkban a Ráhangelődés szervezése hétfői napokon az 1. tanórába építve, 10-15 perces foglalkozás keretében valósul meg.

„Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Lehet az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó és felzárkóztató programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli Ráhangelődáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT-módszert használják a pedagógusok. Ezekben az órákon, foglalkozásokon csak szóbeli vagy írásbeli szóveges értékelés, fejlesztő értékelés alkalmazható.

A Komplex Alaprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelés,
2. a minősítő (szummatív) értékelés,
3. a fejlesztő (formatív) értékelés.

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire további munkáját építheti. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot.

A Komplex Alaprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan

segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része az önértékelés és a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges!

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a komplex alprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT-órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok elkészítésével.

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása.

Az elkészült óra/foglalkozás tervek, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető- és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola életéről az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják a tanév elején.

Az iskolában folyó munka időkerete

A Komplex Alprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve kb. 80%-ban nem szabályozza.
- A tanítási órák 20%-ában azonban javasolt a Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a Komplex órák, a kereszttantervi tartalmak 10%-ának feldolgozása történik ilyen módon a nevelőtestületi döntés értelmében.

A Komplex Alprogram által innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg. Az alprogramok és a „Te órád” szervezhetőek önálló csoportban és összevontan. A Komplex Alprogram alprogrami foglalkozásain az alsó tanulói számára biztosítjuk négy év alatt az összes alprogramon való részvételt.

Jelölések az osztálynaplóban

A digitális naplóban (e-Kréta) a pedagógusok jelölik a program megvalósítását.

2.11 Tanulói jogok az intézményi döntéshozatalban

A tanulók jogait részletesen tartalmazza az iskola házirendje.

A diákok legfőbb képviselői fóruma, a DÖK.

A tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre, (Knt.48.§) melynek munkáját pedagógus segíti, akit az igazgató bíz meg. A DÖK a tanár segítségével rendszeresen ülésezik, tagjai az 5-8. osztályok által választott 2-2 képviselő. A diákok kéréseit, problémáit közvetíti az iskola vezetősége felé, segítséget nyújt a diákprogramok szervezésében.

Feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit. Diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezheti, a tanév rendjében meghatározottak szerint évente egyszer.

Dönthetnek:

- saját közösségi életük tervezéséről, szervezéséről
- tisztségviselőik megválasztásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A DÖK SZMSZ-t a tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

Véleményét ki kell kérni:

- az SZMSZ elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt,
- tanulóközösséget érintő kérdések meghozatalánál,
- pályázatok, versenyek meghirdetésekor,
- iskolai sportkör működési rendjének meghatározásakor,
- egyéb foglalkozások szervezése esetén

Javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

2.12 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

2.12.1 Az iskola közösségeinek együttműködése

Az intézményvezetés és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus-vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- értekezletek,
- megbeszélések, stb.
- vezetői megbeszélések
- eseti tantestületi megbeszélések
- nevelőtestületi nap, évi 1 alkalommal a tanévkezdéshez kapcsolódóan

Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg. Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szoba helyiségében elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon e-mailen keresztül értesíti a nevelőket.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetésével, illetve szülői munkaközösséggel.

2.12.2 A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolat tartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

2.12.3 A szülői munkaközösség (SZM) és az iskola közösségeinek együttműködése

Az SZM az iskola közösségeivel tagjain és a meghívottakon keresztül tartja a kapcsolatot. Éves programja alapján rendszeresen ülészik. Az SZM ülésein állandó meghívottként vehet részt az

iskola igazgatója, az iskolavezetés tagjai és a meghívottak. Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen – évente legalább 2 alkalommal – köteles tájékoztatni az Szülői munkaközösséget.

2.12.4 A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, elektronikus naplón keresztül) tájékoztatják.

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaik érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján - az iskola igazgatójához, az osztályfőnökökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A tanuló és pedagógus együttműködésének további lehetőségei:

- délutáni foglalkozások
- magánbeszélgetések
- Útravaló ösztöndíj program

Egyéni probléma esetén tanulóink bármikor fordulhatnak nevelőikhez.

Iskolánk akkor működik eredményesen, ha tanulóink érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket is. A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és pedagógus közösségünk koordinált, aktív együttműködése.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

2.12.5 A szülők és a pedagógusok együttműködése

Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére, különös tekintettel a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.

egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

- Szülői értekezletek

Célja: a közös feladatok, célok megtervezése, a problémák megoldása. Kapcsolatteremtés és együttműködés iskola – szülő, szülő – szülő között.

Ideje: évente két alkalommal – tanévkezdéskor és félév tájékán. Kezdeti időpontja eltérő az alsós ill. a felső tagozat számára, hogy a mindkét helyen érdekelt szülők is részt tudjanak venni.

- Fogadóórák

Célja: - találkozás a szaktanárokkal, véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről.

Ideje: évente kétfő-három alkalommal a tanév munkatervében meghatározott időpontban

Résztevők: pedagógus, szülő a tanulóval együtt

- Nyílt nap, nyílt óra

Meghatározott időpontban minden érdeklődő szülő, nagyszülő részt vehet a tanítási órákon.

Célja: a szülők megfigyelhetik gyermekük iskolai tevékenységét, betekintheznek az iskola belső világába.

- Családlátogatás

Célja: a gyermek otthoni környezetének, tanulási lehetőségeinek megismerése, szülővel való bizalmi kapcsolat megalapozása, környezettanulmány készítése a gyermekvédelmi felelőssel.

Ideje:

- ajánlottan az 1. ill. az 5. osztály első félévében
- aktualitásoknak megfelelően

- Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg, és az adott eseményről a szülőket a KRÉTA rendszer elektronikus naplóján keresztül informáljuk.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismerni.

- részvétel az iskola programjain

A szülő bekapcsolódhat az iskolai közéletbe

- mint a tanulási – nevelési folyamat segítője,
- mint az iskolai közélet szereplője.

Szülőként kérheti:

- a német nyelvoktatás (nemzetiségi vagy idegen nyelvi oktatásban való) részvétel lehetőségét,
- SNI tanulók integrált oktatását
- a napköziotthoni és tanulószobai ellátást,
- a nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások szervezését,
- az osztálykirándulások helyének megválasztását,
- a gyermekvédelem segítségét,
- a logopédus, pszichológus és a gyógytestnevelő segítségét,
- a HHH tanulóakra vonatkozó állami támogatásról szóló tájékoztatást, igénybevételt
- a hit- és erkölcstan választását
- angol nyelvoktatást
- tanuló szakkörön való részvételét

A tanulási – nevelési folyamat segítőjeként tevékenykedhet:

- az osztály és iskolaszintű szülői munkaközösség munkájában,
- iskola tárgyi illetve egyéb felszerelésének javításában, támogatásában,
- iskola esztétikai arculatának alakításában,
- táborozási feltételek javításában,
- iskolai szintű rendezvények szervezésében, lebonyolításában (a segítség lehet tárgyi illetve eszköztámogatás, önkéntes munka).
- Az iskolai közélet szereplőjeként
- bármely olyan kezdeményezés, amely az iskolai oktatás – nevelés sikerességét támogatja, erősíti,
- szabadidős tevékenység szervezése, abban részvétel

2.12.6 Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

A sikeres óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola) átmenettel kapcsolatos konkrét esetek megoldásába bevonjuk a szükséges partnereket.

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskolavezetésnek állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Pécsi Tankerületi Központ: 7621 Pécs, Színház tér 2.
- A területileg illetékes önkormányzatok képviselő testületeivel és polgármesteri hivatalukkal
- A Szakszolgálatokkal
- Egyházaskozári Óvoda és Mini Bölcsőde és Konyha
- Német Nemzetiségi Önkormányzatok: Bikal, Nagyhajmás, Alsómocsolád, Egyházaskozár

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató-és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel:

- Könyvtár, Egyházaskozár, Bikal
- Kölyökfészek Erdei Iskola Alsómocsolád
- Farkas Attila uszoda Dombóvár
- Élménybirtok Bikal
- Lengyel-Annafürdő

Az alábbi társadalmi egyesületekkel, intézményekkel:

- Nyugdíjasklub és Faluszépítő Egyesület Bikal
- Őszi Fény Idősek Otthona Alsómocsolád
- Polgárórség Mágocs, Egyházaskozár
- Szépkorúak Klubja Egyházaskozár
- Máltai Szeretetszolgálat Egyházaskozár
- Domokos Pál Péter Egyesület Egyházaskozár
- Tűzoltóság
- Rendőrség

3. Biztosítjuk a sikeres óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola) átmenetet támogató fejlesztések strukturális garanciáit.

- óvoda-iskola átmenetet segíti az óvónókkal való kapcsolat
- alsó-felső átmenetet segíti a pedagógusok párbeszéde, közös programok
- továbbtanulási szülői értekezlet
- pályaorientációs nap

4. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekorvossal és a fogorvossal, a területi védőnókkal és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

5. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek-és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató vagy az intézményvezető-helyettes a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

2.13 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64-73.§-ban foglaltak alapján a tanuló tanulmányok alatt tett vizsgáinak lebonyolítási rendjét szabályozza. E szerint a nevelőtestület a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek:

➤ Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, ha

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és emiatt nem osztályozható, (a tantestület engedélyével)
- akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból
- egyéni tanrend szerint tanul.

A tanuló csak eredményes osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait.

➤ Javító vizsga

Javítóvizsgát tesz az a tanuló, aki:

- A tanév végén legfeljebb három tantárgyból szerez elégtelen minősítést,
- Az osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, ill. az előírt időpontig nem tette le,
- Az osztályozó vizsga követelményeinek nem felelt meg

➤ Pótlóvizsga

Az a tanuló vehet részt, aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó vagy javítóvizsgát tenni

A vizsga formája lehet:

- szóbeli
- írásbeli

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- Osztályozó
- Javító
- pótlóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed:

- az intézmény valamennyi tanulója, aki vizsgára jelentkezett vagy utasított
- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő
- a nevelőtestület tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Vizsgaidőszakok

- javítóvizsga: augusztus 21.- augusztus 31. között
- osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban

Az igazgató engedélyt adhat ettől eltérő időpontra is.

A tanulmányok alatti vizsga rendje

A vizsgák témaköreit írásban kapja meg a diák az iskolavezetéstől.

Az írásbeli vizsgák rendje:

- A vizsga feladatlapját a szaktanár készíti el, nyomtatott formában és a vizsgát szervező igazgatónak, intézményvezető-helyettesnek adja át, legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon
- A teremben egy időpontban padonként egy tanuló ülhet
- A tanulók csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron dolgozhatnak. A rajzokat ceruzával, minden egyéb munkát tollal kell elkészíteni.
- A feladatok megoldásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc
- Az elégtelen írásbeli vizsgaeredmény szóbeli vizsgán javítható.

A szóbeli vizsgák rendje:

- A vizsga tételeit (kérdéseit) a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a vizsgát megelőző napon
- A szóbeli vizsgák 3 tagú vizsgabizottság előtt történnek
- A vizsgázó a kérdező tanár által feltett kérdésekre gondolkodási időt kap, ezt követően válaszát 10-15 percen önállóan fejt ki
- Ha a feleletet befejezte, a következő vizsga előtt legalább 30 perc pihenőidőt kap, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja

A vizsgák helye, ideje, és egyéb szabályai:

- A vizsgák az iskola épületében az igazgató által kijelölt teremben zajlanak,
- A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak
- A vizsgázók kötelesek a kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni
- Javítóvizsga előtt a bizonyítványt le kell adni titkárságon vagy az osztályfőnöknek
- A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe, egymással nem beszélgethetnek és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg
- Rendbontás esetén a vizsgabizottság elnöke – jegyzőkönyv felvétele mellett – az érintett tanuló részére a vizsgát felfüggesztheti.

A vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje:

Minden vizsgatárgy követelménye azonos az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola helyi tantervében meghatározott követelményrendszerével.

A tanulmányok alatti vizsgák értékelési rendje megegyezik a helyi tantervben rögzítettekkel. A szóbeli és írásbeli vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a bizottság állapít meg.

Az eredmény kihirdetése

A vizsgát követően az eredményt közölni kell a tanulóval, ill. a jelen lévő szülővel.

Dokumentálás

A vizsgáról jegyzőkönyv készül, melyet a bizottság tagjai aláírásukkal hitelesítenek. Ezt követően a lepecsételt jegyzőkönyvet archiváljuk.

tantárgy neve	a vizsga részei		
	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
magyar nyelv és irodalom	X	X	
magyar irodalom	X	X	
magyar nyelv	X	X	
nemzetiségi nyelv és irodalom	X	X	
matematika	X	X	
történelem	X	X	
állampolgári ismeretek	X	X	
nemzetiségi népismeret	X	X	
etika/hit- és erkölcsstan	X	X	
környezetismeret	X	X	
természettudomány	X	X	
kémia	X	X	
fizika	X	X	
biológia	X	X	
integrált természettudomány	X	X	
földrajz	X	X	
éneke-zene	X	X	
vizuális kultúra	X	X	X

dráma és színház	X	X	
technika és tervezés		X	X
digitális kultúra	X	X	
testnevelés		X	X

2.14 Tanulók felvétele, átvétele

Intézményünk nyitott, minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a domináns.

A felvételi eljárás során a deszegregációs, antiszegregációs intézkedéseket, döntéseket érvényesítjük.

- a beiskolázási körzetben:

Iskolánk anyagi, családi háttérétől, származásától, tehetségétől függetlenül egyformán szívesen fogadja körzetének minden gyermekét.

Az iskola a beiskolázási körzetéből minden tanköteles korú tanulót felvesz. Az első osztályba beiratkozás a fenntartó és a kormányhivatal által meghatározott időpontokban a törvényi előírásoknak megfelelően történik. A beíratáshoz szükséges dokumentumokról a szülőket helyben szokásos módon tájékoztatjuk.

Munkatársunk gyermekei a körzeti tanulókkal azonos elbírálásra jogosultak.

- körzeten kívüli tanuló esetében:

Nem a beiskolázási körzetben lakó tanuló felvételét kérni kell. Elbírálása az érintett osztály létszámának és jellemzőinek mérlegelésével történik.

- átvétel

Az iskola bármely évfolyamára történő átvételéről a szülő kérése alapján – a szükséges dokumentumok bemutatásával, az érintett osztályfőnök és a munkaközösség vezető véleményét meghallgatva - az igazgató, akadályoztatása esetén a helyettes dönt.

A tanuló osztályba sorolásánál figyelembe kell venni az osztály létszámát, pedagógiai jellegű összetételét, a szülő kérését és az osztályfőnök véleményét.

2.15 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon és délutáni csoportfoglalkozásokon, szakkörön, egészségnapokon, erdei iskolákban, túrákon, sportprogramokon valósul meg.

Az iskola elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- balesetbiztonsággal kapcsolatos magatartásformák kialakítása,
- biztonságra törekvő viselkedés,
- baleset megelőzési ismeretek átadása (közúti, közlekedési balesetek, mérgezések, fulladás, égés, áramütés, esés),
- problémaérzékenység kialakítása,
- segítségkérés formáinak megismerése,
- alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátíttatása elméleti és gyakorlati úton, valamint alkalmazása,
- elsősegélynyújtó dobozban lévő eszközök megismerése, rendeltetésszerű használatuk, dobozok hollétének ismerete az iskolában.

Az elsősegély-nyújtási, balesetvédelmi alapismeretek elsajátításának formái

- tanórákon, tananyag elsajátításával

- egészségnapokon előadások meghallgatásával, gyakorlati tevékenységeken keresztül (kötözések, mérgezések, vegyi anyagok által okozott sérülések, újraélesztés, légszűrőelzáródás, eszméletvesztés),
- katasztrófavédelmi, elsősegély-nyújtási versenyekre való felkészítés során,
- pedagógusoknak a tanévnyitói értekezleten tartott elsősegélynyújtó oktatás,
- elsősegély szakkör keretében.

2.16 Fogasztóvédelem

2.16.1 A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A NAT értelmében a helyi tantervnek biztosítani kell, hogy a tanulók egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket elsajátítsák, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

A fogyasztóvédelem célja

- a fogyasztói kultúra fejlesztése,
- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása,
- a fenntartható fogyasztás fogalmának ismertté tétele.

A fogyasztóvédelem tartalmi elemei

- az egyén ismerje meg a fogyasztói javakat, szolgáltatásokat,
- tanulja meg, hogyan viselkedjen piaci viszonyok között,
- helyes értékrend kialakulása,
- a kívánság és szükséglet fogalmának tisztázása, elkülönítése,
- egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme,
- tájékozódás, döntés képessége,
- piac, marketing, reklám szerepének ismerete,
- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás,
- ökológiai fogyasztóvédelem.

2.17 Eszközök és felszerelések jegyzéke

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012.(III.22.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete határozza meg azoknak a minimálisan kötelező eszközöknek és felszereléseknek a jegyzékét, amelyekkel iskoláinknak rendelkeznie kell. Ennek alapján folyamatosan ellenőrizzük, hogy rendelkezünk-e a szükséges eszközökkel, a hiányok pótlásáról igyekszünk gondoskodni.

A kompetencia alapú oktatás, a tanulók tevékenykedtetése, a digitális pedagógia minél szélesebb körű alkalmazása megfelelő eszközök, berendezések meglétét igényli. Pályázatokkal igyekszünk minél jobb feltételeket biztosítani tanulóinknak.

3. HELYI TANTERV

3.1 Az általános iskolai oktatás tartalmát és időkereteit meghatározó tantervi változat

Az iskola évfolyamain a 2020-ban felülvizsgált és módosított NAT (5/2020.(I.31.) Korm. rendelet), a köznevelési törvény, illetve a 2020-ban kiadott új kerettantervek alapján elkészített pedagógiai program és helyi tanterv alapján folyik az iskolai nevelés és oktatás.

3.2 A kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és választható tantárgyak és óraszámok (ÓRATERVEK)

Iskolánkban német nemzetiségi nyelvoktatás, valamint SNI tanulók integrált oktatása folyik. Ezért a helyi tantervünk elkészítése a következők alapján történt: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

3.2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünkben hagyományosan nemzetiségi német nyelvoktatás folyik.

A Német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

- Német népismeret
  - 1-4. évfolyam
  - 5-8. évfolyam
- Német nyelv és irodalom (nyelvoktató)
  - 1-4. évfolyam
  - 5-8. évfolyam

A Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásának kerettanterve

- Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára
  - 1-4. évfolyam
  - 5-8. évfolyam

3.2.2. Tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámok

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

A nemzetiségi német nyelvoktató osztályok óraterve az első és az ötödik osztálytól felmenő rendszerben a 2020/21-es tanévtől

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	6+1	6+1	5	5	4	4	3	3
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						int.		
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5

biológia							1,5	1,5
földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv								
Művészetek								
ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Lehetséges nemzetiségi órakeret	27	27	27	28	31	31	33	33
Jelen ajánlás szerinti óraszám	26	26	26	26	29	29	32	31

Hon- és népismeret integrálva a következő tantárgyakba:

	óraszám	osztály- főnöki	technika és tervezés	ének- zene	vizuális kultúra	magyar	történelem
Az én világom	6	6					
Találkozás múlttal	20		5	5	2	5	3
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	8				3		5
össz	34	6	5	5	5	5	8

A 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról 9. § (10) bekezdés alapján a hetedik, nyolcadik évfolyamon a biológia, a fizika és a kémia tantárgyak összevonással valósulnak meg intergált természettudományként felmenő rendszerben a 2025/26-os tanévtől.

A nemzetiségi német nyelvoktató osztályok óraterve hetedik osztálytól felmenő rendszerben a 2025/26-os tanévtől

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	6+1	6+1	5	5	4	4	3	3
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2

állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						int.		
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia								
fizika								
biológia								
integrált természettudomány							4	5
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv								
Művészetek								
ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
szabaddon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Lehetséges nemzetiségi órakeret	27	27	27	28	31	31	33	33
Jelen ajánlás szerinti óraszám	26	26	26	26	29	29	32	31

Hon- és népismeret integrálva a következő tantárgyakba:

	óraszám	osztály- főnöki	technika és tervezés	ének- zene	vizuális kultúra	magyar	történelem
Az én világom	6	6					
Találkozás múlttal	20		5	5	2	5	3
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	8				3		5
össz	34	6	5	5	5	5	8

3.3 Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév zárásakor) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.
- A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - feleljen meg az iskola helyi tantervének,
  - színes, érdekes, vonzó legyen kivitelezésében, helyes irányba formálja a tanulók ízlését,
  - teremtsen lehetőséget az önálló tanulásban, differenciálásban, rögzítésben, gyakorlásban
  - illeszkedjen a kompetencia alapú oktatás alapelveihez.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Folyamatos feladatunk:

- A javításra szoruló eszközök felújítása.
- Új eszközök beszerzése.

3.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk.

Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozás, a szakkörök és a diákkörök, a szervezett kulturális/szabadidős és szülői programok, könyvtári és informatikai eszközök használata esetében.

3.4.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- a gyermekeket fokozatosan átvezetjük az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- óvoda-iskola közötti zökkenő mentes átmenet érdekében szoros kapcsolatot ápolunk óvodáinkkal
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- megismertetjük és gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat
- teret adunk a gyermekek fokozott játék és mozgás iránti vágyának, ami segíti a természetes fejlődésüket.

3.4.2 Az 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási - tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat.

- tovább fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat
- biztossá tesszük a szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot az alapvető képességek, készségek elsajátításával
- megalapozzuk az önálló tanulás és az önművelés képességét
- változatos módszerekkel segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát
- segítjük a gyermekek azon hátrányainak csökkentését, amelyek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből adódnak
- megismertetjük és gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat.

3.4.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés – oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mélyítjük és gazdagítjuk a tanulók értelmi és érzelmi intelligenciáját
- fejlesztjük a reális önértékelés képességét
- tudatosítjuk az együttműködés fontosságát
- továbbfejlesztjük a kooperatív-interaktív tanulási technikákat, tanulásszervezési módokat
- előtérbe helyezzük az ismeretek integratív-képi gondolkodásra alapozott fejlesztését
- szorgalmazzuk a helyes magatartásformák alkalmazását.

3.4.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése. Nagy hangsúlyt kap a pályaválasztás, pályaorientáció, ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

- hangsúlyozzuk az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztését
- életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtésével fejlesztjük az önkifejezést, a probléma és feladat megoldást
- érdeklődésüknek, képességeiknek és tehetségüknek megfelelően készítjük fel tanulóinkat a továbbtanulásra:
- előkészítő foglalkozásokat szervezünk heti gyakorisággal matematika, magyar nyelv és irodalom és német tantárgyakból
- önismereti tréninget szervezünk
- pályaválasztási szülői értekezletet tartunk
- lehetővé tesszük a középiskolai nyílt napokon való részvételt
- üzemlátogatásokat szervezünk
- szorgalmazzuk a helyes magatartásformák alkalmazását a tanulók életének más színterein is.

3.4.5 A hagyományos tanórai foglalkozások mellett projektekkkel, témahetekkel, témanapokkal igyekszünk színesebbé tenni tanulóink számára az ismeretszerzést.

Leggyakrabban alkalmazott projektjeink:

Témaheteink

- Fenntarthatósági témahét
- Pénz7
- Digitális témahét
- Happy-hét

Témanapjaink:

- Intézményi sportnap
- Egészségnap
- Márton nap
- Kézműves ünnepvárás (karácsony, húsvét)
- Farsang
- Pályaorientációs nap
- Nemzeti összefogás napja

3.4.6 Az etika/hit- és erkölcsstan oktatása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján biztosítjuk az etika/hit- és erkölcsstan oktatását. Beiratkozáskor a szülő írásban nyilatkozik, hogy mit (etika, hittan) választ. Ha ezt módosítani szeretné, tanév végén írásban kérheti.

A tantárgy értékelése és minősítése a pedagógiai programban meghatározottak szerint történik.

3.4.7 A művészeti nevelés megvalósulásának szinterei iskolánkban:

- tanórai keretben a műveltségterület arányainak figyelembe vételével
- szakkörök szervezésével (munkaterv szerint)
- tanórán kívüli tevékenység keretében szervezett:
- színházlátogatás
- hangversenyek, koncertek látogatása
- művészeti együttesek által nyújtott műsorok szervezése

3.5 A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Mindennapos testedzés megvalósítását szolgáló program célja:

- A szervezet edzettségének alapozása, növelése.
- A gyermekek mozgásigényének kielégítése szervezett formában.
- A játék és a mozgás megszerettetése.
- Változatos tevékenységek szervezésével az egészség biztosítása és megőrzése.
- A rendszeres testmozgás iránti igény felkeltése és kialakítása.
- A testi és szellemi teljesítőképesség fokozása.
- A személyiség és a szocializáció fejlesztése a közös játékok során.

Feladata:

- Jogszabályban rögzített időszakban a kötelező fittségi felmérés elvégzése.
- A harmonikus testi fejlődés szükségességének tudatosítása.
- A szellemi és fizikai egyensúly fenntartása.
- A mozgáskészségek és testi képességek fejlesztése.
- A mozgásszervek fejlesztése, testi deformitások megelőzése és korrigálása.
- Egészséges szokásrend kialakítása.

A mindennapos testedzés szinterei:

- Aktív részvétel a tanórákon, szervezett foglalkozásokon, szakköri tevékenységben.
- Különböző mozgásos játékok tanulása, gyűjtése, megtanítása a szabadidőben.

3.5.1 A mindennapos testnevelés megvalósulása intézményünkben

Diákjaink számára helyi tantervünk öt testnevelés órát tartalmaz órarendbe iktatva. A 4. évfolyamon heti 4 óra testnevelés és 1 óra úszás.

A felső tagozaton a 5. évfolyamon heti 1 óra úszást szervezünk. Igyekszünk tanórán kívül is változatos foglalkozásokat szervezni a mozgásigény kielégítésére, a szabadidő hasznos eltöltésére.

Iskolánk az alábbi sportolási lehetőségeket kínálja:

labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, floorball, tollas, atlétika, jóga, lovaglás, sakk. Ezekből a tanulói igények alapján szervezünk csoportokat.

Diákjaink számára heti 2 testnevelés óra kiváltására lehetőség van:

- A diáksportkörben sportoló tanulók számára heti 2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétel
- A külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- A kötelező testnevelési órákon felül szervezett heti 2 órás gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskola egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek.

3.6 A választható tantárgyak, foglalkozások, valamint ezek esetében a pedagógus választásának szabályai

Ha a tanuló a kötelező tanórákon kívül választható tantárgyra is jelentkezik és arra felvették, köteles azon a tanév végéig részt venni. Az értékelés, mulasztás, magasabb évfolyamra lépés a kötelező tárgyakkal megegyezően történik. Mindezekről a szülőt írásban tájékoztatjuk.

Az a szülő, aki a német nemzetiségi nyelvoktatást választja, elfogadja a gyermekére háruló többlet terheket.

A választott tanórákat a törvényi előírások alapján szervezzük.

Az iskola külön lehetőséget nem ajánl fel a pedagógusválasztással kapcsolatban. A mindenkori tantárgyfelosztásban szereplő szakos tanítás kritériumainak megfelelő beosztásban kötelező vagy választható tanórát tartanak pedagógusaink.

3.7 A tanulók tanulmányi munkájának az ellenőrzése és értékelése

Iskolánk oktató-nevelő munkájának egyik fontos feladata a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzése és értékelése. Az értékelést, minősítést elsősorban az alapján végzik pedagógusaink, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. Azt is figyelembe vesszük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott (fejlődött vagy hanyatlott) az előző értékeléshez képest.

Az értékelés célja, hogy segítse az egyén és a csoport önmagához mért fejlődését, ösztönözze az előre lépést, preferálja a szorgalmat és a tehetséget, jelezze a tanuló helyzetét önmaga és a szülei számára.

Az értékelés szempontjai:

- folyamatos visszajelzéssel támogassa a tanulást
- egyértelmű és tárgyilagos legyen
- differenciált, személyre szóló, ösztönző hatású legyen
- konkrét szempontjait ismerjék a tanulók.

A leggyakrabban alkalmazott értékelési formák: a diagnosztikus (feltáró) értékelés, a formatív (fejlesztő) értékelés és a szummatív (minősítő) értékelés.

A tanulók teljesítményét az egyes szaktárgyak jellegzetességének megfelelően a szóbeli feleletek, írásbeli munkák és gyakorlati tevékenységek alapján ellenőrizzük.

A beszámoltatások formái:

- témazáró dolgozatok,
- röpdolgozatok,
- munkafüzet feladatai,
- ellenőrző feladatlapok,
- szóbeli feleletek
- digitális felület

A tanulók értékelése érdemjegyekkel történik (kivétel az első és a második osztály első félév).

Az érdemjegyekről a tantárgyat tanító nevelők értesítik a szülőket az elektronikus naplóban. Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi. Az első évfolyamon továbbra is fenntartjuk a papír alapú motivációs füzetet.

A témazáró és ellenőrző dolgozatok megírásának időpontját egy héttel előtte be kell jelenteni a tanulóknak. Heti egy órás tantárgyak esetén két héten belül, heti 2 vagy több órás tantárgyak esetén egy héten belül kijavítva, értékelve kapja meg a diák. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét az intézményvezetés 3 munkanapban határozza meg.

Egy tanítási napon csak kettő témazáró, ellenőrző dolgozat iratható. Röpdolgozat nem számít dolgozatnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében fontos, hogy minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

Különösen fontos a nemzetiségi német nyelvoktatás esetén a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. Ennek érdekében a tantervi követelmények elsajátításának ellenőrzésekor nagyobb hangsúly kerüljön a szóbeli feleletre.

A tanuló érdemjeggyel történő értékelését az e-naplóban rögzíteni kell. Az érdemjegyek megállapításának alapja a tantervben megfogalmazott követelmények teljesítése. Az értékeléshez szükséges érdemjegyek száma tantárgyakként, félévente:

az érdemjegyek minimális száma	
heti 1-2 órás tárgynál	3
heti 3-5 órás tárgynál	5

3.7.1 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon:

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. Amennyiben a tanuló előre láthatóan a „felzárkóztatásra szorul” minősítést kapja, a szülővel együtt értékelni kell a haladást akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni ezek megszüntetésére. (felzárkóztató foglalkozás, képességek vizsgálata)
- 2. év végétől osztályzattal értékeljük a tanulókat. Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A minősítési kategóriák, a teljesítmény és az iskolai tevékenységek általános kapcsolata:

„kiválóan teljesített” minősítést kap az a tanuló, akinek

- munkái általában 90% felett értékelhetők, az optimum szinthez közelítenek,
- az órákon aktív közreműködő,
- a házi feladatokat maradéktalanul elvégzi,
- szóbeli megnyilvánulásai is példaértékűek,
- tanulási alapképességei a korának megfelelő legmagasabb szinten állnak,
- munkáinak külalakja tiszta, rendezett.

„jól teljesített” minősítést kap az a tanuló, akinek,

- munkáinak százaléértéke ritkán süllyed 80% alá,
- az órákon aktív, közreműködő,
- a házi feladatokat rendszeresen elvégzi,
- szóbeli megnyilvánulásai is jónak értékelhetők,
- tanulási alapképessége a korának megfelelő magas szinten áll,
- munkáinak külalakja tiszta, rendezett.

„megfelelően teljesített” minősítést kap az a tanuló,

- akinek munkái 50 -80 % között ingadoznak
- az órákon igyekszik közreműködni, a siker foka változó,
- a házi feladatokat elvégzi,
- szóbeli megnyilvánulásai nehezkesebbek, de pozitívan értékelhetők,
- tanulói alapképességei a korának még megfelelő szinten állnak,
- munkáinak külalakja hullámzó.

„felzárkóztatásra szorul” minősítést kap az a tanuló,

- aki teljesítményében nem éri el a minimum szintet, vagy annak közelében marad (50%)
- az órákon nem vagy nehezen tudja követni az ismeretszerzés, gyakorlások, önálló feladatok, stb. menetét,
- tanulási készségei nem érik el a korának megfelelő szintet.

A tanulmányi teljesítmény értékelése, minősítése

Jeles(5)

A tanuló kifogástalanul eleget tesz a tantervi követelményeknek. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.

Jó (4)

A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói betanultak.

Közepes (3)

A tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz eleget, többször rászorul a nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre).

Elégséges (2)

A tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.

Elégtelen (1)

A tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. Nem teljesíti a továbbhaladás kerettantervi feltételeit.

A százalékos és az osztályzattal történő minősítés (témazáró dolgozatok és vizsgák esetén) a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

0 - 39%	-	elégtelen
40 - 59%	-	elégséges
60 - 79%	-	közepes
80 – 89%	-	jó
90 – 100 %	-	jeles

A projektek értékelésének módszerei:

- kérdőív,
- megbeszélés,
- vita,
- pontozás kreatív eszközökkel (napocska, smiley stb.),
- egyéni és csoportos értékelés,
- szóbeli és írásbeli (jegy) értékelés

Az integrált oktatásban résztvevő tanulókra vonatkozó értékelés és minősítés

Az iskola biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók inkluzív nevelését-oktatását. A szakértői bizottság szakvéleményével rendelkező, a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók mérése, értékelése, minősítése újszerű és nehéz feladatnak bizonyul. A sajátos nevelési igényű tanulók értékelésénél még nagyobb hangsúlyt kap az önmagukhoz mért fejlődés figyelembe vétele. Az F70-es BNO kóddal rendelkező tanulóokra az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tanmenetének követelményei az irányadóak.

3.7.2 Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- Segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát
- Segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- Személyre szabott legyen

- Vegye figyelembe a gyermek fejlődését

A tanulók magatartását és szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szóveges értékeléssel minősíti és ezt az értesítőbe, elektronikus naplóba, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát havonta érdemjegyekkel értékeljük.

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének (előzetesen megismeri az osztály véleményét az egyes tanulókról)
- Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti.
- Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.
- A havi osztályzatot az elektronikus naplóba be kell jegyezni.

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkultúráját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanuló:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
- feladatait nem teljesíti minden esetben,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- a fegyelmező intézkedések valamelyikében részesült.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,

- társaival durván, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte – vagy megsértése – szükséges. A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte – vagy megsértése – szükséges.

3.7.3 Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Jutalom	Oka	Ideje	Adományozza
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	A tanév folyamán amikor a tanuló érdemes lesz rá	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért	A tanév folyamán amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők, a diákönkormányzat javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató
Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért	A tanév végén	A nevelőtestület, az osztályfőnök javaslatára
Oklevél	Kitűnő tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök és az igazgató
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásért és/vagy kiváló tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület
Jutalom kirándulás	Példamutató magatartásért és kiemelkedő közösségi munkáért	A tanév végén	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület

3.7.4 Az iskolai fegyelmezések formái

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni.

A tanuló áthelyezése másik iskolába büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, ellene a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényrendeletkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Büntetés	Oka
Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.
Osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás (írásbeli)	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelességszegése, a házirend egyéb megsértése, egészségre káros szerek fogyasztása, igazolatlan mulasztás miatt
Igazgatói figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	Az iskolai házirend gyakori megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás, fegyelmezetlenség miatt.

Igazgatói intézés (írásbeli)	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt
Igazgatói megrovás (írásbeli)	Az iskolai házirend többszöri súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt
tanuló áthelyezése másik iskolába	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség rendszeres előfordulása esetén

3.8 A magasabb évfolyamba lépés szabályai

- A tanuló a magasabb évfolyamra akkor léphet, ha a tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelők bírálják el a tanulók tanév közbeni tanulmányi munkája illetve érdemjegyei alapján (dolgozatok, tesztek, felmérések, szóbeli feleletek stb.).
- Iskolánk megőrzi a hagyományos értékelési kategóriákat, az első osztályban szóveges értékelés készül. A többi évfolyamon az 5 fokozatú osztályzati skálát alkalmazzuk. A tanulóknak a továbbhaladáshoz a 2. évfolyam végétől legalább elégséges év végi osztályzatot kell megszerezni. Ha tanuló, a 2 – 8. tanév végén négy vagy több tantárgyból szerez elégtelen minősítést, az évfolyamot ismételni köteles.
- Az első évfolyamon a tanuló csak abban az esetben utalható évismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, és az osztályozó vizsga lehetőségét az igazgató elutasítja, ill. ha a szülő kéri.

3.9 A tanórán kívüli felkészülés elvei

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítését, a gyakorlást, a tananyag megerősítését szolgálja.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat,
- a házi feladat anyaga a tanítási órán írásban, vagy szóban számon kérhető.

Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javíttatjuk.

A napközis, ill. tanulószobai foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást.

Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék. Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

Hétvégére (szombat, vasárnap) nem adunk házi feladatot (szorgalmi lehet), hogy legyen idő a pihenésre és kikapcsolódásra.

Az őszi, téli, tavaszi, nyári szünet a kikapcsolódást szolgálja, erre az időszakra csak szorgalmi feladat adható.

Ha a tanuló egyéb iskolai elfoglaltsága miatt hiányzik a tanóráról, akkor a házi feladatot otthon kell elkészítenie.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 15-20 percet vehet igénybe egy tantárgyból.

3.10 Csoportbontások, foglalkozások szervezése

Iskoláinkban csoportbontás esetén nem végzünk képességbesorolást, heterogén képességű tanulókból álló csoportokat alakítunk. A csoportok kialakításánál törekszünk arra, hogy a HH/HHH tanulók aránya megfelelő legyen.

Csoportbontást megfelelő létszám esetén a következő tantárgyaknál végzünk:

Az informatikát és a technikát egymással váltva megbontjuk a szaktantermek mérete és az eszközszükséglet miatt. Így nagyobb hatékonysággal történik a két tantárgy elsajátítása.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett - a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez. A foglalkozások helyét és időtartamát az igazgató és helyettesei rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

A tehetséggondozás keretében szolgáló szakköröket a magasabb szintű képzés igényével a munkaközösség-vezetők és az igazgató egyeztetése után lehet meghirdetni. Ezek vezetőit az igazgató bízza meg. A foglalkozások időpontjáról és a látogatottságról naplót kell vezetni.

Szakkört minimum 12 tanuló részvételével indítunk. Jelentkezni szülői aláírással lehet. A jelentkezés egy tanévre szól. Ha a tanuló szakköri elfoglaltság miatt többször nem készül a másnapi órákra, akkor a szakkörből ideiglenesen vagy véglegesen kizárható. Szakköröket megbízásos alapon szakemberek vagy szakképzett pedagógusok tartják.

A felzárkóztatások, korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást az igazgató által megbízott pedagógus tartja.

3.11 A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag:

- a helyi nemzetiségre vonatkozó történelmi tények megismertetése (honnan, mikor, hogyan kerültek ide)
- helyi német kiállítás megtekintése, a látottak megbeszélése
- a településen élő, a nemzetiséghez tartozó idős személyek meglátogatása, meginterjúvolása
- könnyen megjegyezhető versikék, mondókák, dalok, közmondások megismertetése
- gyűjtő munka után kisebb kiállítás szervezése régi tárgyakból
- régi fényképek gyűjtése, tablók készítése
- internetes böngészés
- a népismereti tankönyvek képeiről beszélgetés
- helyi mondák, történetek megismerése
- régi szakmák, mesterségek megismerése
- a nemzetiségek ünnepei, hagyományai

Az ismeretek megszerzése projektnap keretében is megvalósítható.

3.12 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók kondicionális képességeinek mérései

Iskoláinkban több éve mérjük tanulóink különböző fizikai képességeit. Az alsó tagozatban a választható Mini Hungarofit teljesítménymérő rendszerrel, a felsőben pedig a Netfit kötelező tesztjeivel.

A méréseket évente végezzük el a jogszabályban meghatározott időszakban. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során leképezhetők az egyes képességeknél felmerülő hiányosságok. Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

Ez a mérési módszer a tanulók egyéni képességeit veszi figyelembe és ők is látják, hogy az évek folyamán hogyan változott a teljesítőképességük az adott méréseknél. Az értékelés mindenképpen csak a saját maguk eredményeihez képest és nem másokhoz mérten történik.

A méréshez a NETFIT rendszert alkalmazzuk.

A NETFIT PROGRAM FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI:

- Pontos adatgyűjtés a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapotáról a diákok, a pedagógusok és a szülők számára.
- Önálló állapot-ellenőrzéshez, értékeléshez és fittségi programtervezéshez szükséges ismeretek és készségek elsajátítása.
- Pontos információszerezés a tanuló egészségközpontú fizikai fittségéről. Egyéni teljesítménycélok kitűzése és elérése.
- A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

3.13 Környezeti nevelési elvek

„Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.”

A környezeti nevelés céljai, feladatai

- környezettudatos magatartás és a környezetért felelős életvitel kialakítása,
- a természet harmóniájának megőrzése és fenntartása,
- a természet, az épített és természeti környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- a környezetért felelős aktív közösségek kialakítása,
- hatékony együttműködés és eredményes konfliktuskezelés,
- tanulóinkat nyitottá kell tennünk a környezet szépségeinek befogadására,
- felelősségteljes magatartás, jó értékítélet és pozitív jövőkép kialakítása,
- környezetkímélő technológiákkal való megismertetés,
- takarékos és mértékletes életvitel igényének kialakítása,
- összetett környezeti jelenség sokoldalú megközelítése,
- ökológiai szemlélet kialakítása,
- jelenlegi természeti és épített környezet sokoldalú megismerése,
- iskolánkban lebonyolított programok legkevésbé se szennyezzék környezetünket,
- iskolánk környezeti adottságainak megőrzése, további fejlesztése.

Megvalósítás feltételei:

- Rendszerszemléletre nevelés: A tanulókat tegyük képessé arra, hogy a tanórákon szerzett ismereteiket összekapcsolják a mindennapi élet valós ügyeivel, lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, s önmaguk keressenek rá választ.
- Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása: alakuljon ki az a képesség, hogy alternatívák felállításával válaszokat keressenek a problémákra.
- Globális összefüggések megértése: értsék meg a gondok gazdasági, társadalmi okait is.
- A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása: vegyék észre a nem anyagi jellegű meghatározóit is.
- A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakulása: mit tehetünk érte egyéni életünkben.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése: felismertetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi élet sem.
- A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben: az ember és környezete harmonikus együttélésének eredménye a szerves (organikus) kultúra is.

Mindezen ismeretek megszerzéséhez szükséges:

- Tudatosság: Koherens és korszerű ismeretrendszer a természet, a társadalom, a gazdasági és politikai rendszerek közötti összefüggésekről.
- Ismeretek: Mind az elméleti, mind a gyakorlati ismeretek, képességek fejlesztését magában foglalja.
- Értékek: Olyan értékrend kialakítása, mely a személyes tevékenységre, elkötelezettségre épülő felelősséget vonzónak tartja.
- Szakértelem: Olyan kompetenciák kialakítása, melyek a másokkal való együttműködést, a konfliktusok kezelését, a problémák megelőzését, megszüntetését segítik.
- Részvétel: A demokratikusan működő iskolai élet lehetőséget ad a csoportos döntések megvalósításának gyakorlására.

A környezeti nevelés megvalósítása iskoláinkban

- mindennapi működésünkben kiemelt figyelmet fordítunk a takarékos energiafogyasztásra, a környezetbarát termékek használatára, az ésszerű anyag-és hulladékgyűjtésre
- iskolánk arculata tükrözi a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus/környezetbarát, egészséges/ életvitel pedagógiai értékeit,
- bekapcsolódunk a helyi közösség életébe, hagyományainak őrzésébe
- a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait figyelembe vesszük, sokféle pedagógiai módszert alkalmazunk az ökoszemlélet kialakításának érdekében –újszerű tanulásszervezési formák/téma napok, témahetek/, pedagógiai műhelymunka az öko csoport vezetésével,
- belső és külső továbbképzések, tanulásmódszertani foglalkozások, projektpedagógia, szabadtéri tevékenységek állandó részei az iskola helyi tantervének és az iskolai munkatervnek,
- szabadtéri programok szervezésénél figyelembe vesszük az egészséges életvitel szempontjait
- a diákokat bevonjuk az őket érintő döntések előkészítésébe, a diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős
- a nevelőtestület jártas a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, módszertanában és ezt alkalmazza is
- az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel tekintetében
- az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt, a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozzuk
- fokozott figyelmet fordítunk a madárvédelemre, a komposztálásra, a fűszernövények gondozására.

A környezeti nevelés iskoláinkban hagyományos és nem hagyományos keretek között valósul meg, tanórákon és tanórán kívül egyaránt.

Hagyományos tanóra

Iskoláinkban meghatároztuk a környezeti nevelés tartalmát, amelyek az egyes tantárgyakban realizálódnak. Szükségét éreztük, hogy a helyi tantervben az egyes tantárgyak célkitűzéseinél megjelenjenek a környezeti nevelés céljai is.

A tanórán, a tananyagon kívül még sok egyéb tevékenység is nevel a környezet megóvására, környezetbarát életmódra:

- energiatakarékosság,
- szelektív hulladékgyűjtés (több aknás szemetes edény),
- papírtakarékosság,
- anyagok újrahasznosítása pl. technika órán,
- figyelemfelkeltő és természetfilmek megtekintése,
- a környezet folyamatos tisztántartása,
- esztétikus, környezetbarát dekoráció tervezése, készítése.

Nem hagyományos foglalkozások

A környezetvédelem jeles napjait ünnepeljük változatos tevékenységi formákban az éves munkaterv szerint, osztályszinten vagy iskolai programként.

Ezek a következők:

➤ Október 4.	Állatok világnapja
➤ Március 22.	Víz Világnapja
➤ Április 7.	Egészségügyi Világnap
➤ Április 22.	Föld Napja

- Május 10. Madarak és Fák Napja
- Június 5. Környezetvédelmi Világnap

Tanulói pályázatok

Egy-egy környezetvédelmi probléma, témakör önálló vagy kiscsoportos kutatásra, feldolgozásra kiírt pályázatokon veszünk részt. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás. Minden évben igyekszünk kihasználni a lehető legtöbb lehetőséget.

Tanórán kívüli egyéb lehetőségek

- szakkörök,
- gyűjtőmunkák,
- vetélkedők,
- nyári táborok,
- kézműves foglalkozások,
- kirándulások, túrák,
- színház és mozi látogatás,
- pályázatokon való részvétel (Levegő munkacsoport, környezetvédelmi pályázatok)
- papír, elem, elektromos hulladék gyűjtése
- TeSzedd! akcióban való részvétel

Iskolai környezetünk

- Iskoláinkban az elmúlt évek során sikerült olyan környezetet létrehozni, melybe szívesen érkeznek, és otthonosan érzik magukat egész nap a gyerekek. Ez a barátságos, meleg környezet jelentős hatást gyakorol a gyerekek személyiségfejlődésére.
- Tanulóink szívesen vesznek részt épületeink szépítésében, színes falújságok, tablók készítésében. Folyosóinkon és az aulában folyamatosan kiállítjuk a gyerekek alkotásaikat, (fotók, festmények, egyéb képzőművészeti alkotások).
- Iskolánk környezetét folyamatosan fejlesztjük. Különböző projektek keretében örökzöldeket, cserjéket, egynyári és évelő növényeket ültetünk, a gyerekek és szülők bevonásával gondozzuk.
- Udvaraink alkalmasak a közös játékokra, meghitt beszélgetésekre, jó idő esetén a szabadban tartott tanítási órákra (padok, asztalok, homokozó, játszótér).

3.14 Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos, a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló feladatok

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatainkat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.év XXXI. törvény határozza meg.

A gyermekvédelem feladata:

- a hátrányos helyzetben lévő és veszélyeztetett tanulók felderítése, a veszélyeztetettség okainak feltárása és nyilvántartásba vétele,
- a következmények pedagógiai eszközökkel történő enyhítése,
- a tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.

Az intézményi feladatokat az iskolák gyermekvédelmi felelőse fogja össze.

Feladataik:

- a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartása,
- folyamatos családgondozás,
- kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal és a gyámügyi hatósággal,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek figyelemmel kísérése az osztályfőnök együttműködésével, szükség esetén intézkedés,
- igazolatlan hiányzások nyilvántartása, jelentése a Kormány Hivatal felé,
- részvétel esetleges fegyelmi eljárásokon.

Gyermekvédelmi, esélyteremtő tevékenységünk pedagógiai eszközei:

- a tanuló fokozott és gyakori megfigyelése (a veszélyeztetettség okaira tekintettel)
- a szülővel való gyakoribb találkozás kezdeményezése,
- szükség esetén napközis, ill. tanulószobai ellátás kezdeményezése,

- egyéni foglalkozás, felzárkóztatás lehetőségének biztosítása,
- felvilágosító munka a prevenció érdekében szülőknek, gyerekeknek egyaránt
- (előadások) kiránduláshoz, táborozáshoz – a rászoruló tanulók számára – támogatást kérünk az illetékes önkormányzattól
- felhívjuk a tanulók figyelmét az egészséget károsító anyagok veszélyére, személyiség romboló hatásaira,
- Drog-és bűnmegelőzés
- Kapcsolat a szakszolgálati intézményekkel (Ktv.34.§)
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Védőnők
- Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály Ifjúsági Csoportja
- Önkormányzatok, Nemzetiségi Önkormányzatok

3.15 A kompetencia alapú oktatás fenntarthatósága

TÁMOP 3.3.7. pályázat keretében a pedagógusok a 2010/2011-es tanévben kezdtek ismerkedni a kompetencia alapú oktatás elméleti tudnivalóival. Gyakorlati alkalmazása a 2011/2012-es tanévben kezdődött a következő kompetencia területeken és osztályokban:

- Szövegértés – szövegalkotás kompetencia: 2. osztály
- Matematikai logika kompetencia: 3. osztály
- Idegen nyelv – német - kompetencia: 5. osztály
- Szociális és életvitel kompetencia: 4. és 7. osztály

Intézményünkben a kompetencia alapú oktatás fenntartása az alábbi módon történik:

- 1. Új oktatásszervezési eljárások alkalmazása (projekt, témanapok, integrált tantárgy)
- 2. Új tanulásszervezési formák alkalmazása (differenciált rétegmunka, kooperatív tanulásszervezés, kooperatív módszerek)
- A kompetencia alapú programcsomag feladattípusainak alkalmazása

A bevezetett évfolyamokon 5 évig volt kötelező a fenntartás. A későbbiekben is alkalmazzuk a bevált, hasznosítható módszereket, munkaformákat, eljárásokat.

3.16 Az iskola élet- és munkarendje

- Az iskola élet-és munkarendje a miniszter által kiadott tanév rendje alapján folyik.
- A nevelés-oktatást a kötelező és választható, egyéni és csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások keretében szervezzük meg.
- A nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban oly módon szervezzük meg, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, ez idő alatt a tanulók felügyeletéről gondoskodunk.
- A tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különböztetést egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz vesszük igénybe.
- A tanulók heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeretét különböztetést terhére tehetségfejlesztő, és felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk az éves munkaterv szerint.
- Ha a tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, akkor heti rendszerességgel egyéni foglalkozást biztosítunk számára (korrepetálás).
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt magántanulónként tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére iskolánknak tanulóként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz órát kell biztosítani. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.
- A sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat szervezünk, szükség esetén utazó szakember igénybe vételével. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú

habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a Knt. 6. melléklet alapján határozzuk meg.

4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

4.1 A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az iskola 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényes a kihirdetés napjától, azaz 2025. szeptember 1-től visszavonásig.

4.2 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A munkaközösségek minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

4.3 A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzat képviselői útján javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a szülői szervezet véleményét.
4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni az egyetértését.
5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

Egyházaskozár, 2025.09.01.

.....
Dan Dániel
igazgató

5. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

1. Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola és az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola Bikali Tagintézményének Pedagógiai Programját az iskolai diákönkormányzat a 2025. 06. 13. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadta:

Puchner Eszter.....

Iskolai diákönkormányzat vezetője

2. Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola és az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola Bikali Tagintézményének Pedagógiai Programját a Szülői Munkaközösség a 2025. 06. 16. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta:

Kovács Boglárka.....

Szülői Munkaközösség elnöke

3. Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola és az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola Bikali Tagintézményének Nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a 2025. augusztus 28. napján tartott, határozatképes ülésén a pedagógiai programot 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a csatolt jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

[Signature].....
A nevelőtestület képviselőjében
Igazgató

4. Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola és az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola Bikali Tagintézményének pedagógiai programjával az iskola fenntartója egyetért, az abból a jogszabályi előírásokon felül rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

.....
iskola fenntartója nevében

5. Az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola és az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola Bikali Tagintézményének pedagógiai programját jóváhagytam.

[Signature].....
igazgató

6. TELJESSÉGI NYILATKOZAT

Dan Dániel, az Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola igazgatója nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Programban foglaltak a fenntartó részére többletkiadással nem járnak.

2025. 09. 01.

igazgató

Pécsi Tankerületi Központ

TK/014/00285-49/2025

ZÁRADÉK

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) pontjában meghatározottak alapján az

Egyházaskozár-Bikali Általános Iskola

Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Pécs, 2025. szeptember 22.

Tóth László Ákos
tankerületi igazgató

